

Рік XVII. Нью Йорк, Четвер, 2-го Грудня 1909. Число 47

Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, December 2, 1909. No. 47.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Жовтень 1909

Виплачено за помочи на суму	\$9,000.00
Платня головних урядників за Жовтень	190.00
Адміністрація Союзу за Жовтень	131.50
Кошта річного засідання Р. Н. С.	300.00

Весь розхід виносить \$9,621.50

Розмет платить 10,454 членів на ціле посмертне (кожний по 86 цнт.) і 1473 членів на пів посмертного (кожний по 43 цнт.)

Крім того кожний член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршомь, гол. касієр. С. Ядловский, гол. секр.
Дм. Капігула, гол. предсд.

Що нам найпильніше?

Ми, американські Українці маємо цілу силу найпильніших потреб, але позаяк тих потреб є таке множество а усі суть необхідні і найпильніші, тому і не знаємо, від чого нам починати.

І тому — рутенським звичаєм — лишаємо усі відлогом, хитаючи головами, та кажучи нашу улюблену пісеньку: якось то буде...

А надія нас не заводить: наші справи укладають ся гідно після „якось то буде“ — то є кошляво, шлямазарно.

Як ми тут живемо, се тільки наша особиста справа і ніхто у ню не буде вглядати. Нікого се не буде боліти ні свербіти, чи нашому людови зле живе ся в Америці — бо кожний передовсім дбає про своє власне добро.

А ми боремо ся з перепонами і з бідю, і хоть часами наші одиниці доходять до якого-такого добробуту, то в дійсності кінчимо переважно кашу егізстенцію так, як і її почали: кошляво, шлямазарно.

Не таке з иньшими народами, які подібно нам находять свою другу вітчизну тут в Америці. Сі народи ростуть, розвивають ся, багатіють, стають могуті.

Талізманом, який викликає такі чудесні результати є одна важна річ у тих народностей: іменно їх праця суспільна не є безладна, горячкова і розтрясена як у нас, але унята в якусь систему, ведена зі спокосм і розвагою.

До сього і ми можемо дійти та видіставши ся з хаосу, можемо мати усі дані до урегулювання та систематичного залагоджування найпильніших справ, переходячи по черзі від одної до другої.

Позаяк ми в Америці не єємо корінною суспільністю але напливою, ми передовсім повинні подбати про се, щоб напливаюча українська суспільність діставала ся в можливо найдогідніші услівя життя-буття.

Нашою властивою підставою тут є тільки і виключно сей безвинно напливаючий елемент зі старої вітчизни.

Сили ті, то переважно робучий люд, беззасібний, не просвічений, не посідаючий ні місцевого язика ані не знаючий місцевих умов.

Щоб покермувати властиво сими новими українськими силами емігрантів, з'ужиткувати їх в властивім напрямі і стеречи від непотрібної розтрати сил мусимо передовсім з того боку почати нашу суспільну працю.

Український емігрант не знає місцевих відносин

і тому є наражений на визиск і ошуканьства: треба йому дати опіку.

Укр. емігрант не знає, де глядіти за працею і до якої праці брати ся; треба його навчити, де і за якою працею має удати ся.

Укр. емігрант є темною людиною: треба його переконати о потребі просвіти, о користях, які дає просвіта та дати йому як найбільшу спрмогу в як найлекший спосіб добути ту просвіту.

Коли український емігрант діставши ся в Америку щасливо втіче перед усіма ошустами, не буде потребував примирати з голоду, не розтратить даром своїх сил для некорисного заняття, коли в усіх своїх потребах буде міг звернути ся з довірем до своїх інституцій, які його необхідуть але належито заспокоять його жадання — тоді доперва наша суспільність в Америці зросте і зміцнить ся.

Бож прецінь наша суспільність — се виключно сама тільки еміграція.

А нашої суспільности знова оплатять ся всі кошти і забіги, які вона понесе несучи поміч прибуваючим тут сьвіжо емігрантам.

Більшість з тих, що сі слова будуть читати, ще живо пригадує собі свої перші кроки на американській землі.

Ще може тямлять вони цілий ряд клопотів, прикрий, помилок та упокорень через які вони мусіли переходити і яких не щадила їм судьба.

Ще живо не одному стоять перед очима усі ті труднощі, які він з напруженем усіх своїх сил мусів ломити.

Неодин згадавши на те все скаже: коли-б я тоді був мав теперішній свій досвід, бувби певно уникав усе те зло, яке мене в початках стріло та може-б днес і стояв ліпше, коли-б я не був приневолений усі проби переходити на своїй власній шкірі.

З досвіду, який набирає емігрант доперва по цілім ряді літ могли-б сьміло користати нові, прибуваючі емігранти, коли-б так наша суспільність схотіла про се подумати і з'організувати совісну опіку над першими кроками тих, що прибувають в Америку.

Возьмім примір з Жидів: вони вчаснійше від нас зрозуміли вагу еміграції і зробили усе в тім напрямі, що тільки можна було зробити аби тільки жидівському емігрантові зацадити перших прикрих початків на чужині.

Як тільки Жид вийде з пароходу, сейчас всілякі товариства беруть його в свою опіку: чи дають йому на перші потреби, чи випускають йому працю, а коли її часами не можуть найти, то дають йому принайменче кіп з товаром і кажуть йти по тих або тих вулицях, щоб він дрібною торгівлею заробив на перші потреби життя.

Чуючи оперте, опіку і надію помочи в разі потреби, жидівський емігрант сьмілійше ставить свої перші кроки на новій землі і в короткім часі добиває ся того, до чого наш емігрант доходить доперва по невисказаних трудах протягом цілого ряду літ.

Се правда, що Жиди суть від нас о много а много разів багатіші і тому їм лекше приходить удержане усяких гуманітарних інституцій; але заможність і багатство се ще не все: Жиди розумно видають гроші на публичні потреби.

І хоть ми є бідніші, то коли пересталибсьмо викидати гроші на всілякі дурниці, то і в нас тоді найшов би ся зайвий цент.

З розвагою і спокійно, глядячи за сим, що є дійсною підвалиною нашого існування в Америці ми будемо могли розложити і звернути наші видатки в сей спосіб, що на усе нас стане.

По річній конвенції Р. Н. Союзу.

II.

Щікаго... Стодиця і метрополія далеких „вестів“... Чи чув хто перед тим про Русинів-Українців у тому далекому міліоновому місті? Посеред польського населення, якого там числять до 300.000 вони гинули, неначе крапля у морі. А однак ходили чутки, говорило ся між людьми, ходили глухі, непотвержені вісти що і там живе споре число наших заточенців. Однак вони відірвані від родинного пня, відірвані навіть від осередків нашої еміграції, гинули марно, беззахитно потапали проглочувані польським морем.

Аж ось перед півтора роком являє ся там щирий патріот-Українець, о. Н. Струтинський. І нараз, неначе за діткненем чародійської лісошки організує ся там парохія одна, оцісля друга, повстає цілий ряд товариств, хор, читальня, словом, у тому забутому кутку починає бити наше життя.

А не легко воно нішля; розбудити його. Треба було майже силою виривати кожду одиницю з польського моря, треба було її скріпляти, пригадувати її „чиї ми діти“, боронити перед небезпеками, безвинно стояти на сторожі їх національного почуття.

І щоб хоч в часті помочи сповняти сей святий довг зглядом нашого народу, щоб колибаючих ся утвердити, а вагаючих ся переконати, що і ми народ живучий, що і ми маємо свою сильну, могутчу організацію, що не конче треба витирати чужі, ворожі нам кути, порішив Головний Уряд Р. Н. Союзу відбутися своє річне засіданє в Шікаго, у сій метрополії „далеких вестів“.

Се було головним товчком до назначення Шікаго на місце річного засідання Головного Уряду а понесені труди і кошт вертають ся тепер або в недалекий будучности вернуть ся нашої народности сторицею. Днес уже в Шікаго маємо чотири відділи Союзу, (106, 125, 165 і 221.) крім других просвітних, народних і сьпівацьких організацій.

Так зрозуміли труд Г. Уряду та значінє річного засідання у своїм місті самі шікаговські Русини-Українці, і про се свідчить найліпше се сердечне, щире прийняте, зготовленє Г. Урядникам. „Козацькі серця — говорить Гоголь — коли стрінуть ся, то так і виривають ся з грудий назустріч одно другому“ — отсе хіба і нам треба сі слова извести, коли приходить ся говорити про зготовлений шікаговцями привіт представителям нашої організації. Серце рвало ся ід серцю, на душу віяло теплом, гей від рідних, далеких нив і піль, руки сплітали ся у палкім почуттю — ти цілою душею відчував, що находиш ся між своїми, рідними, що обертаєш ся і є членом одної великої сімї, якій імя 30 міліонів... G171

Щоб гідно списати усю ту сердечність, весь щироруський привіт, то треба хіба писати цілі томи; рамці нашого письма суть за малі, за тісні на описанє широкій душі нашого народу. І тому ми днес мусиме лишень ограничити ся на сердечну подяку передовсім загалови Українців в Шікаго, а головну братству сьв. о. Николая, (від. 106) і сестрицтву Пр. Богородиці (від. 125) за сердечний привіт та гостину — правдиво великопанський обід, по яким відбув ся концерт під диригентурою місцевого дяко-учителя Д. Костюка та опісля весела дружна забава; дальше Всч. о. Струтинському і добр. Струтинській за весь труд і поміч та опять за щиросердечне прийняте у своїх гостинних кімнатах; а наконєць д. І. Моронцеві секретарови місцевого 106 відділу рівнож за щироруську гостину в його хаті.

Хвилі перебути між сердечними шікаговцями полипать ся найкраснішим спомином, які винесли Головні Урядники Р. Н. Союзу з „далеких вестів“.

Богдан Хмельницький український Гетьман.

Битва під Берестечком.

(Дальше.)

Вона була похожа на польський сейм і була радою всього вільного українського народу. Там прочитали реєстр всего козацького війська. Кождий реєстрований козак ставав в козацтво з всею родиною і мав при собі по одному пішому і по одному кінному прислужникові. Окрім того Хмельницький ще зібрав двадцять тисяч козаків на запас і поставив над ними старшим свого сина Тиміша. Таким способом набралося усіх козаків триста тисяч. А все таки весь народ не містився в козацькі реєстри. Виходило зовсім погано. Народ не заспокоївся; бунти не втихли. Хмельницький боявся, щоб не зібралася чорна рада і не скинула його з гетьманства. Як тільки Кисіль приїхав до Києва з своєю польською сторожею, міщане збунтувалися, написали на замок і домагалися, щоб він не держав сторожі.

Деякі пани повтікали, деякі приставали на те, що поставляв їм народ. В Немирові зібралася громада і постановила, щоб не робити панови панщини, а тільки дати йому плуг, волів, та чотири міри солоду, аби не вмер з голоду. В других селах селяне не хотіли й слухати про панщину і постановили приносити дещо на поклін на великі празники. Простіші й бідніші пани мусли тепер самі братися до роботи, мусли самі орати й косити, а їх жінки, що й на сонце не виходили, боялися загоріти, тепер вязали снопи на літній жарючі. Богаті пани приводили з Польщі військо, били селян, відрізували їм вуха, пороли носи, виколювали очі. Той Потоцький, що дістався під Корсунем Татарам, тепер вернувся з Криму, став під Камянцем, вривався в козацьку Україну і нападав на села.

Хмельницький післав послів до короля, обіцяв втихомирити народ і встоював за зборівський мир. Король і пани, і не думали держатися того мира. Нарід почав втікати за Дніпро в степи і почав селитися на землях Московського царства, в теперішній курській і харківській губернії. Хмельницький знав, що діло дійде до війни і почав шукати собі приятелів.

Хмельницький задумав знайти собі між сусідніми царствами помагачів. Він післав в Москву чигиринського полковника Вешняка з листом до царя Олексія і просив його прийняти Україну в своє підданство і напасти на Польщу. Московський цар відказав Хмельницькому, що він постановив вічний мир з Польщею і не хоче війни з Поляками. Тоді Хмельницький післав одного полковника в Цареград просити помочи у турецького султана і обіцяв навіть стати з Україною під султанську руку. Султан прислав Богданови в Чигирин через посла Османа-Агу турецьку шаблю з держалом з слоненої кости, хоругву, германську булаву, обсіпану дорогими камінями і грамоту, в котрій він звав Хмельницького князем України, як тільки він схоче стати під владу султана.

Старий Кисіль, довідавшись, що Хмельницький хоче віддати Україну під владу Турків, так перелякався, що трохи не вмер. Він післав до Хмельницького свого брата Юрія просити, щоб він не робив того. Хмельницький встрів Юрія такими словами: „Здоров був! я вже став під турецьку владу!“ Кисіль зблід і промовив: „Ваша вельможність! коли вже ти хочеш згубити Польщу, то не роби того ради православної віри!“

Хмельницький закричав, як несамовитий: „не тільки Україну, але всю Польщу завоюю та Туркам віддам!“

Тут стояло кілька панів, що приїхали жалітися на хлопів. Хмельницький закричав на них: „се все зрадники! вони прийшли підглядати! Повісити його!“ крикнув Хмельницький до писаря Виговського, показуючи на Кисіля. „Втопити їх!“ крикнув він знов, показуючи на панів.

Виговський вивів гостей з хати. Гетьман пив, лютував, а далі впаав і заснув.

Жінка Хмельницького і Виговський вже знали, що він часто так розпоряжався, що після й сам жалувал. Кисіль і пани зісталися живі.

„А що живий Кисіль? покличете його!“ промовив гетьман, прочувавшись: „Я вчора напився з досади і здається, зовсім здурів“. Кисіль просив не давати України Туркам і приїхали на пораду до митрополита. Гетьман обіцяв, однак вирішив в дорогу турецького посла з великою прихильністю.

Молдавський господар Лукуля ще попереду обіцяв віддати за Богданового сина, Тимоша, свою дочку Олександру. „А тепер“ почав зносити ся з польськими панами. Одну його дочку вже держав польський пан, Радзівіл, а до Олександри присватався Дмитро Вишневецький. Хмельницький боявся, щоб молдав-

ський господар не став проти него з Польщею, бо недурнож він уже давав гроші на польське військо. Хмельницький написав, як Лукуля не видасть дочку за його сина, то він піде в Молдавію сто тисяч сватів. Лукуля просив поради в Потоцького, що стояв з військом коло Камянця.

Тоді Хмельницький попросив до себе на поміч брата кримського хана, Колгу. Колга прислав до него в Чигирин татарина для умови. Татарський посол сидів з Хмельницьким і балакав. Коли се йому дають знати, що з Подолля прийшли селяне жалітися на Поляків. Хмельницький вийшов на майдан з Татариним. Там зібралася купа козаків і кричала; між ними стояли подільські селяни, деякі були без рук, другі без вух, треті без ніг, з повиколуваними очима. Се все нароби Потоцький.

„Кара Ляхам!“ кричали козаки. „Боже праведний! так, таке то польське слово! Так ось який Зборівський мир!“ промовив Хмельницький. Після того Тиміш Хмельницький з Колгою пішли в Молдавію на Ясси; руйнували молдавські села, спалили город Сороки і підступили під Ясси. Господар з сімєю і з боярами втік у ліс. Його люди вилізли на дерево і дивилися, як горіли Ясси. Польські пани, що були при Лукулі, порадили йому помиритися з козаками. Сам Богдан в той час стояв коло Ямполья. Потоцький з польським військом стояв коло Камянця, недалеко від Ямполья. Звідти він дав знати в Варшаву, що Хмельницький хоче віддати Україну Туркам і готується воювати з Польщею.

Король і пани вже знали, що повинна бути війна з Хмельницьким і тільки відтягалися, щоб зібрати гроші й військо. А Верещака про все писав Хмельницькому, і Хмельницький знов післав полковника Дзеджалика до султана просити помочи. Султан звелів кримському ханови, своєму підданому, дати поміч козакам. Ханови ся річ не подобала ся однак він му- сів слухати султана.

Ще в кінці 1650 року в грудні зібралася в Варшаві рада. Всі пани хотіли війни з Хмельницьким. Як раз в той час прибули від Хмельницького послі. Пани були такі злі на Хмельницького, що не хотіли приймати їх. Однак король прийняв від них лист Хмельницького.

В тім листі Хмельницький жалувался, що Поляки не держать Зборівського мира і просив, щоб польські архієреї і значні пани знов присягли, що будуть вірно держати мир. Для певности Хмельницький просив, щоб на Україну до козаків ішли в заклад Вишневецький, Конєцьпольський і інші значніші пани. Хмельницький дозволяв їм жити в своїх маєтках на Україні, тільки без війська, і просив короля зробити се все, а як ні, то він спасаючи козацькі голови, буде шукати собі приятелів і прихильників.

Разом з козацькими послами прибули до корселя і посланці від Кисіля. Кисіль уже втік з Києва і жив на Волині, в своєму селі Гуц на польській Україні: він писав, що діло на Україні дуже небезпечне.

Вислугавши ті листи, пани страшно зарепетували. Вони не хотіли нічого й слухати. „Ми всі підемо за тобою!“ крикнули пани до короля: „підуть і старі, й молоді за Польщу. Нехай Хмельницький не дуже брикається. Ми йому захаєм в горло його лист“.

Двадцять четвертого грудня на раді всі пани об'явили Україні війну. Рада постановила збирати „по-споліте рушене“, тобто, щоб усі пани підіймалися на війну. В касі грошей не було, і король дав свої гроші, заохочував давати гроші і панів і казав збирати на військо. В той час дізналися, що Верещака дав про все звістку Хмельницькому, і його посадили в тюрму.

Король ласкаво вирядив козацьких послів, поробив їх навіть шляхтою і післав своїх комісарів, а з ними того-ж Кисіля, що всю свою жизнь тупцяв за Польщу, наче за свою матір, і воював проти України.

Ще комісари були в дорозі, а Хмельницький уже знав, що пани постановили війну з козаками. Він зібрав козацьку раду. На раді постановили починати з Поляками війну і вислати військо на польську границю, на Буг.

Зараз після того Хмельницький видав лист до народа, оповістив про нову війну з Польщею, заборонив панам жити на Україні, окрім тих, що випустять селян на волю і пристануть до козаків. Пани знов дали драгу з України. Богато їх побив селяни і почали збиратися об'єднати під Ставищами. В Хмельницького вже було в руках дев'ять тисяч Татар. Польські комісари побоювалися їхати до гетьмана і вернулися назад. Турецький султан звелів кримському ханови виступити на поміч козакам. Іслам-Гирей виступив не з охотою.

Поки король збирав військо, а війна вже почалася 1651 року в місяці лютому. На Подолля Потоцький та Калиновський, ті, що були в Криму в неволі, стояли з військом на границі під Камінцем та під Бором. Вони видали лист, що вступають в козацьку Україну і прислужують селян робити панам панщину. (Дальше буде.)

Допись з Бразилії.

III.

(Спосіб господарки і матеріальне положення наших кольоністів. — Причина борби з Василіями, та які наслідки).

Господарка в лісах бразильських зовсім відмінна від європейської. Ліс плуга не знає. Вирубася шмат ліса, сушить ся на сонці, відтак палить ся і садить ся на згоріщах всякий продукт рілнийчий, конечний для удержання сім'ї і домашньої худілки. Так велася господарка від соток літ, так ведеть ся і нині. Бразиліяни обходять ся без хліба, натомість уживають фарині кукурузної, що випікає ся з кукурузної муки подібно до жидівських мац, а їдтак крушить ся і уживася до всякої їди. І наші любують ся в тій фарині, но всеж не обійдуть ся без хліба, проте сіють жито, що і родить ся досить обильно хоч-би і на гіршій землі. Найбільше управляє ся тут кукуруза, фасоль чорна і жито, відтак по троха бульба, пшениця, патати, мандіока, гречка, а вкінці і ячмінь. Патати, се рід солодкої бульби, що не бракує в жадній хаті, бо і в них кохають ся вже наші люди. З мандіоки вирабляє ся свого рода фарина, що також надає ся до всякої поживи, та в браку хліба нема ніч ліпшого від фарині мандіокової. Всього по трохи мають наші кольоністи, тож голоду ту ніхто не зазнає. Біда лишень в тім, що в наслідок теплого клімату, та в наслідок безліч мупки не мож нічого удержати довше, проте звичайні засоби служать ось так як в нас кажуть від хліба до хліба. На slučaj елементарного нещастя люди не мають що їсти, бо „старого хліба“ нема. Ось приміром в останніх двох роках знищила саранча засіви в більшій частині кольоній, через що ціна збижа потроїлася, а наші люди ратувалися зарібками при колі. Та і сей рік не заповідаєсь дуже обильним, бо миши грасують. Ту вже таке право натури, що тростина цвiete раз на 30 літ і видає множество зерна; рівночасно злітає саранча, а в наслідок великих засобів зерна тростинного плодять ся миши в безконечній кількості, а відтак доконечний наслідок: взрієт гадя. Так оповідають нам тубильці і все справджуєсь, бо ось власне в сім році трудно обігнатися від миший, а що вони служать за поживу гадам, тож вже вневдовзі розмножуть ся до того степені, що трудно буде вийти за поріг без світла в руці. Звісно, що зніиця очна звужає ся в сьвітлі, проте сьвітло найпевнішою обороною підчас конечних нічних проходів. В день лежить гаде спокійно в корчах, але коли підчас роботи наступить хто на хвіст, кишень на него і нещасте готове. Лікарі і антики заосмотрілись в по-

трібні інструменти і ліки противотруйні, але се буде поміч для найблизших; для замишляних далі в лісах поміч лікарська припізнена, проте заздалегідь треба набити ліки противотруйні як також треба докладно поінформувати ся, як з ними обходити ся.

Перемине гаде, будемо мали спокій знова на яких 30 літ. Ліси і тростина знижують чим раз більше зліца землі, тож маліти мусить розвій всякого гада. Поживемо — побачимо.

В кольоніях прикуртибських ліси чисто витереблені, тож там оруть плугами — се найстаріші кольонії в Парані. В нас десь не десь побачити можна плуг, бо вже і наші викорчуют свою рілю і беруть ся до культурної європейської господарки. Земля паранська відповідна і до управи рижу і бавовни. Перед кількома літами уряд роздавав даром землю під бавовну, однак без результату, в наслідок припізненої пори. Пробувати по раз другий і то своїм коштом ніхто не має охоти, а шкода велика, бо бавовна дає красний зиск. Так само стоїть справа з рижом. Готовий гріш видає ся на купно рижу, тютюну, муки пшеничної і мандіокової, а тимчасом то все міг би мати кольоніст не то для свого власного ужитку, але міг би продукувати і в більшій кількостях на продаж. Що до садівни, то не подибеш майже нічо більше тільки пєсики (рід бросковинь); а можна мати рівнож подостатком помаранч, а відтак всі роди європейської садівни. В наслідок сеї байдужности ми хіба єсназдиниками, а не піонерами європейської культури. Яка сійба, така жатва, тож доробок кольоністів незначний, хіба десь котрийсь порозумів вартість герви, не спалив її, та доробляєсь потрохи з неї; але таких почислив-би да пальцях одної руки. Про сійби і управу винограду писались в „Свободі“, а відтак в „Зорі“, однак ми того мало хто бере собі тоє до серця, бо то вже така натура у нашого Русина, що він не любить ймитися нічого нового, але все держить ся одного і того самого способу життя і праці. Почислім гроші, що видає ся на трукни при всяких okazіях весіль, хрестин, похоронів і т. д. то дочислилисьмо ся красної сумки, а то все могло-б лишитися в нашій кашені, коли-б взялись до виробу вина і питного меду. Мід і вино здорові напитки, а теперішнє покоління кохлявє чим раз більше через надмірне уживанє смердюшки. Тож позір родимці! Покиньмо паруху, а натомість берім ся до управи винограду і до розмножуваня па- сик, що певно вийде в корись нашого організму, а відтак і нашої монети! — Та воно до того колись мусить прийти, але мабуть

не скорше, аж урвуться зарібки при колі; а власне через ті незначні зарібки заведуться ціла господарка, тож і доробок наших кольтоністів досить плохенький.

Борби з Василіанами не викликав делегат в 1902 році, бо така борба вже існувала і передше, вправді не так інтензивно, но всеж існувала. Вже в дорозі пізнав ся делегат на фарбованих лисах, бож виразно вони зазначували, що „хлопів тра тримати в карбах“, чого не дасть ся досягнути, если будуть мали право презенти на пароху і учителя, та коли-б ще до того розпоряджували своєю власною часописею.

Церкви і школи брацькі записувати має ся на тутешнього єпископа і на закон василіанський, тоді сьвященик і учитель будуть іменовані представниками тих двох властей, а кольтонія лишиться без найменшого впливу на вибір своїх просьвітителів. „І часопись заложимо — казали Василіани — но і се має бути батіг на свободніших думуючих людей.“ З такою програмою чей не міг погодитись делегат. Взяв ся енергично до заснованя незалежного товариства під назвою „Просьвіта в Куритібі“, та завзивав нарід до складок на руські черенки.

Одному і другому спротивились Василіани і розпочали борбу проти нового товариства і проти складок на черенки. Делегата і оонователів товариства представляли безвірками-масонами і так колотить ся по нинішній день. Ба, що більше і проти сьвіцького сьвященика виступили з жаром вартим ліпшої справи. „Парана наша — кажуть тутешній іспанський єпископ і Василіани — нічого не можна робити проти нашої волі, тож не знаємо жадного новаторства чи то зі сторони якогось там делегата, чи хочби зі сторони провінціала і єпископів галицьких. Наслідки такого режиму аж надто характеристичні, наколи монахи о. Сімків не дав посылку своєму провінціалови помимо двократного відклику; та мабуть така сама історія і з монахом о. Вжуховським, бо доносили нам зі Львова в лютім м. р., що його відкликано до Європи, а він тимчасом поїхав собі до Аргентини, тай вернув ся по кількох місяцях заступати місце виїзджуючого до Європи о. Шкірпана. Тепер весільно митрополит і провінціал відкликають обох подвизаючих ся монахів, а притім і сьвіцького сьвященика, посилаючи рівночасно двох нових монахів і двох сьвіцьких сьвящеників. Кольтонія домагають ся сьвіцьких жонатих; о нашої кольтонії можна напевно твердити, що не погодить ся з жадним монахом або нежонатим сьвящеником. Сама звістка зворушила вже нарід, тож напевно скличуть

ся на віче сейчас з приїздом нових сьвящеників, на котрим домагатись будуть сьвіцького жонатого, а коли такий вже буде ту на місці, тоді доперва зможуть собі взяти пароху, що приїхав на наше запрошенє і нашим коштом.

Наслідки борби з Василіанами вчасні додатні, бо на 6 церков і кілька каплиць записані тільки дві на монаший чин, а відтак маємо вже цілий тузін своїх незалежних від Василіан шкіль і товариств, а вкінці устали здирства, яких допускали ся Василіани у всіх закутках Парани, а навіть в нашої кольтонії. Наша кольтонія найтвердше боронить патронату церков і шкіль, тож Василіани зужитковують всіх сил, щоби нас зломати. Удасть ся їм захопити нашу „кріпость“, тоді ціла Русь бразилійська піде під їх владу, а властиво під владу тутешніх єпископів, що означає для нас „вічну пам'ять!“

С II.

Правда в очи коле!

I.

Відповідь „Не-альденському Русини“ на його статтю поміщену в 44 ч. „Американского Русского“ а властиво з англійського перекладу „російського Вестника“ під заголовком: „Крайное Круťйство и подлая ложь.“

Хто з увагою прочитав в Американським Вестнику статтю Не-альденського Русина, котрий на самім початку її робить закид автору статі „Під розвагу угро-руському народові“ поміщеної в „Свободі“ ч. 42. будьто той дописавель мусить бути нововидувивший ся патріот, людина не дозріла на Америку. Далше пише — ся людина несвідомо своєї вдачі — котра хоче підлизатись Еп. Ортинському хитрам і подлим способом задля свого личного інтересу“. Якраз автор відповіди в Вестнику, мусить визначатись такими чертами характеру, які другому хотів „високопарними словами“ приписати, бо каже народна пословиця „як хто кого називає — таким сам буває!“

В житю людськості так буває, що хто стратить честь, хто спідить свій характер, хто коштом другого хоче вибитись на арену світову — той не перебирає в средствах, чи они чесні, чи ні, аби лиш добитись своєї цілі.

Хто стратить любов і почутє своєї питомості і пустить ся на ренегатську дорогу, той — щоби обмити коштом другого бруд з свого чола, встид свій під чуже рядно сховає, а тим самим видвинувши себе на героя — а радше підле індюїду, такий чоловік приписує якраз другому такі зделки, обсиписує другого такими епітетами, які сам на собі носить. Що оно так буває з тим нещасливцем, котрий признаєсь в тій старі, що він є галицьким Ру-

сином, буду старатись, як автор статі „Під розвагу угро-руському народові“ поміщеної в „Свободі“, читачам після можності доказати.

Передовсім мушу сказати, що Русини в правдивім значіню того слова, уважаючи такого чоловіка, котрий своє рідне, питоме, з грудий матери вицисане любить і того всього що руське сьвяте береже. Далше, котрий любить свій народ, стремить чесною працею, щоби той народ двигав ся з духом часу, — незапирючи своєї питомості.

Добрий Русин старає ся, щоби той його поневолений народ переслідуваний всіма і всюди, добив ся становища, на яким стоять другі культурні народи і серед котрих знайшов би наші нарід пошану, честь і рівне право так в житю національним як і на полі Церковним.

Живчиком народного роздору тут в Америці так в слові як і в письмі, стала наша сьвята Церков від приїзду Владики. Для чого?! Для того, що в справах церковних хочуть узурпувати собі голос не лише дорадчий, але навіть децидуючий — дюдю — в дійсности ворожі своїй Церкві і народові, люди не компетентні в таких справах, до котрих сьміло мож зачислити і того почитного гаспадіна „Не-альденського Русина“! Славетному нашому автору, „Не-альденському Русини“, котрий має ще чоло признаватись до галицького Русина, не припала до впадоби моя стаття, як видно з його „критики“.

Заняв вороже становище не ддятого, будьтоби в моїй статі були поміщені неслухні закиди так угорському духовенству як двом чи трем галицьким, на чолі котрих стоїть Обухевич, але властиво товчок вської ненависті лежить в тім, що я став в обороні Владики. Для чого зараз на самім початку вилив всі свої мудрости, які містилось в його вісванній мозгівниці, в першій мірі на мене, обсиписуючи мене різними епітетами, далше на Владика, Церков і народ, а тим самим витряс всю полуву зі своєї голови даючи сам о собі гідне пожалованя сьвідоцтво своєї мізерности. — Мабуть, чи Ви, гаспадіне, що то чванете ся бути галицьким Русини не є приналежачі до абсеруссакаго обединительнаго армії — хрунівсько-кацапського табору? Бо если так, то шкода було пера і чорнила, щоби на Ваші нісенітніці відповідати!

А може Ви панцю який з старих американсько-руських патріотів, що много подвизали ся над піднесенем української ідеї на вільній землі Вашингтона, а не здобувши жадних ордерів до того часу серед трудів та мозолів, видячи гарне поле до попасу між безголовим, яке панує серед угорських сьвящеників,

перекинули ся на старість до їх табору — до часу, поки і з відтам вас не викинуть. В такім разі уважаючи Вас за висшу і достойнішу гідність, хочу Вам кілька слів відповісти і начертати своє повне імя під дописею, хочу спонукати, сели з Вас дженгельмен, щоби і Ви так само зробили. Бо если і тепер підпишетесь під псевдонім, буду Вас уважати за того злодія, що за ним гонили, а він ратуючись кричав сам „лапайте злодія“! Однак може настрашитесь, щоби з тої превеликої слави, яка спалаби на Вас по виявленню свого мени, не попались в воєторг, то я Вас до того не змушую, бо не хочу мати нікого на сумліню.

Перше закидаєте мені, бідний дописувателю, що я не є добре освідомлений з тою справою, опираючи ся на тім, що я тоді може і не був в Америці. Відповім вам на се, що згодом Ваш правдивий, бо дійсно несповна рік, як я на америк. землі. Однак заключе Ваше цілком мильне. Еслиж я не був в тім часі в Америці, коли між народом руським був спокій, то не можете заключати, щоби я о тім не міг знати, а тим самим за малу підставу маєте, щоби таке твердження ставити. А що лиш такі твердження а не інші може зрозуміти Ваша тяжка голова, то з того не виходить, щоби і другі були такі закорупілі. Що з приїздом Владики настав роздор між народом, то не знайдеться ані один чесний Русин, щоби заперечив, що як раз угорські сьвященики сему винні, а почасти і часопис російською дурійкою нересаклі, котрі редагують наші народні зрадники — запроданці, здаєсь подібні Вам з облича. Ті запроданці видять ту спасенє в трох річах, а то в доларах, в схизмі і бороді батюшок — а радше колишніх наших піддичих.

Хто перший виступив з почесними оваціями для Владики і сьпівав йому одного дня „Осанна во Вишних“ а другого „разни-разни Его“, як не угорські сьвященики.

Хто пошкालював самого Владика в Вестнику російським всьліяними! підлими нісенітницями, як не угорські проводирі, деякі сьвященики підшиваючи ся з початку під одєжу всяких Угринів, Жатковичів и т. п. а пізніше і повними іменами підписуючись, як о. Кубеки Д-р Васовичи і інші?

Далше робите мені закид, що я обстав за Владика через те, що він прийняв зробити порядок в нашої Церкві. Но по тім відступаете від того, а насідаєте ся на особу Владика, будьтоби Владика не був спосібний до провадження церковних діл, бо в своїй Церкві не може собі дати раду.

В тій справі мушу відповісти дописувателю Вест-

Даром дамо кождому великий русько-англійський Тлумач
під дуже легким умовом:
хто піде через нашу Руську Компанію:
„Ruthenian Exchange Co.“
до краю не менше як 100 корон на раз або купити шифкату у нас — дістане даром Русько-Англійський Тлумач.

Пам'ятайте, що условия легкі і нічо Вас не коштують. Если Вам треба післати гроші до краю, Ви їх мусите через когось післати, если Вам треба шифкарти, Ви їх мусите у когось купити. Чомуж би Ви мали купувати шифкату і посылати гроші через чужих — а не через своїх людей? Руська компанія „Ruthenian Exchange Co.“ містить ся в редакції „Свободи“, і дає половину доходу до каси Р. Народного Союзу, має кавцію 15.000 і єсть під контролею стейту. Посилає гроші по цінах уміркованих, спродає шифкарти на всі лінії, помагає в клопотах приїжджаючим емігрантам, коли не можуть дістатись з „Касельгарди“, опікує ся щиро переїжджаючими до краю, в Нью-Йорку, де кождий незнакомлений стрічає ся з трудностями і легко попадає в розлічні клопоти.

Тому Русини: чомужби Ви не мали підпирати Руську Компанію, а тим самим самих себе? Если удаєте ся до нас о поміч — отже також помагайте і нам.

Ми певні, що если звернете ся до нас, будете вдоволені так, як ті всі що до тепер до нас удавались, та не тільки Ви самі будете пересилати гроші і купувати шифкарти у нас, але і всіх Ваших знайомих будете до сего наклонювати.

Русько Англійський Тлумач се нова прегарна книжка, пожиточна для кождого Русина в Америці, обіймає 254 сторін друку. На пересилку книжки присилаєте 6 цт. стемплями почтовими.

Хто next? Сей дарунок важний до 1-го Січня 1910 р.

Адресуйте:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

ніка, що безлично бреше! Владика в Філядельфії допровадив Церков до найкрасшого порядку! Парохія тамошна о много зросла, а сьміте, яке там було, ви-мів — та здаєть ся, чи і Ви між ним не були, — так що тепер Церков катедральна представляє ся взірцево, і дай Боже, щоби кожда парохія могла почитати ся таким порядком. А чи мав Владика лишити правдивих синів Матери Церкви, а піти за голосом тих кількнайпятьох, котрі то самі Церков і нарід обкрадали на що суть конкретні докази?!

Та — если Ви вибрали би ту другу дорогу, конклюдзія ясна — та, хто знає, чи і Ви рівнож до тої чесної компанії не належали??

Що Владика рішучо і енергично поступає в заряді Церкви, значить, не слухав — не слухав — і не буде слухати таких фарисеїв, як деякі угорські сьвященики, котрі хотіли відразу взяти Владика під ноги, то зато йому не ганьба — але честь і слава!

Еслиж був би їх послухав, то они мляли його вже під ногами, були-би виставили на посмівовиско перед сьвітом і в такий спосіб легко могли позбутись його з америкнської землі. Але на жаль їм се не вдало ся і не вдасть ся, того можу бути певний. Тепер кождий чоловік здоровомислячий отверто скаже, що лиш такий чоловік може нашу Церков тут в Америці до порядку привести — як наш Преосьвященный Владика Ортинський, а не такі кандидати, які вже наперед посправляли собі „тулца єпископські“ та без соромно сягали по мітру.

Далше закидаєте ся на мене, що я обстав за Владика. Далше закидаєте ся на мене, що я обстав за Вла-

дику, а не варта за ним стояти, бо всі галицькі сьвященики повстають проти Него по причині буллї.

На се Вам відповім, що між галицькими сьвящениками нема негодованя проти Владика, бо ми не маємо жадної буллї. А що кількох тих негодує, що перейли на царславїє, то не можемо їх зачислити до себе і з ними рахувати ся. Без кількох войнів війна буде, так само без двох чи трех блудних синів наша Церков не загине. — Ба що більше вам скажу, що навіть тоді, колиби всі угорські сьвященики утворили „независиму руську Церков“, так і тоді наша правдива руська Церков, котра рекрутовала-би ся лише з галицького народу і сьвящеників — буде стояти як вже і тепер стоїть!

Церков наша і наш Владика так сильно вже стоять і будуть стояти, що хотийби збігли ся всі запроданці мадярські так з цілої Америки як і старого краю — то вже нич не зроблять. Но дуже сумніваю ся, чи угорська Церков — независима, котру будують угорські сьвященики, під покровом борби проти буллї, а в сути річі проти Владика, устоїть ся?

Гризете ся Паноньку буллею. От справді „не мала баба клопоту, купила собі поросє“. Так і Ви клопотуйтеся (Продовженє на стор. 7-ій).

СЛИ ХОЧЕТЕ

написати лист англійським або щонебудь перевести на англійську мову, удайтесь до мене, а я зроблю Вам переклад скоро і точно.
JNO. J. ARDAN,
Penrith, Va., Cumberland Co.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
224 Hudson, New York, N. Y.
Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y., under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газетник для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тиждня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба всег-
да з гори.

Гроші треба посылати в ре-
дакційним листі, або через ек-
спресовий, або поштою money
order (моні ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовім офісі, пішлить нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

224 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

**До відома інтересо-
ваним.**

„Просьвіта“ розіслала
між Вас, Родимці відозву
з деклараціями. Та ось ви-
ринув закид, що того рода
декларацію годі підписува-
ти, коли не знаєся ясно
ні прав ні членських з'обо-
в'язань товариства.

Ось Вам на те оправдан-
ня пояснене:

По заснованню „Просьві-
ти“ ще 15-го вересня, ма-
ло хто про ню і згадав до
нині. Чисто по рутенськи!
Та шкода такого діла, що-
би заснітилось... Тому нас
двох-трох відважилося і
загадало сю розчину бодай
як-так упечи. І для того
вислали ми до Вас, Родим-
ці, дотичну відозву.

Чи однак нас двох-трох
могло радитись самовільно
в такій загальній справі?
Чи могли ми самі назнача-
ти які місячні вклади, які
права, обов'язки і т. п.? Ні!
Се до Вас всіх належить!...
Ми Вас Родимці просимо
тільки в члені „Просьві-
ти“, поки-що тільки на те,
щоби знати, кільки зголо-
сить ся щирих і чи буде
з ким тай для кого бодай
що-то зачинати.

Описали скличемо першу
Конвенцію або бодай хоть
засіданє Виділу, а там упо-
рядкуємо всі точки тикаю-
чі ся нашої „Просьвіти“.
А отут скажемо тільки:
Не соток, а яких 5 н. мі-

сячно запотребує від Вас
„Просьвіта“; тай з тих по-
ловину відложити на Ваш
місцевий фонд, а другу по-
ловину оберне на загальні
потреби... Вирочім як у-
хвалите, таке і послужить
Вам; а хто не згодить ся
на ті ухвали, тому свобод-
на воля з нашої „Просьві-
ти“ коли-небудь видофати
ся.

Ще одно:

Поодинокі особи, котрі
хотіли-би получить які ти-
кети „Просьвіти“, зволять
ласкаво, рівночасно зі за-
мовленєм прислати (через
моні-ордер, або в реджістро-
ванім листі) дотичну квоту,
а то тому, щоби заощадити
писанини і непотрібних поч-
тових оплат.

Парохіальним громадам і
Братствам вишле ся такі
тикети і на саме тільки за-
мовленє від дотичного У-
ряду.

Філадельфія, Па., 26-го Падола. 1909.

За Виділ

Пресідатель Секретар
С. С. Ортинський, Дм. Андрейко,
Епископ.

З Джерзи Сіті, Н. Дж.

Горніть ся до просьвіти,
беріть ся до науки! — сей
клич Преосвященного на-
шого Владика і щирійших
прихильників народу залу-
нав широко і далеко по а-
мериканській Русі-Україні.
За сим голосом пійшла між
першими і громада Русинів
в Джерзи Сіті, розумієсь
тая, що по відлученю ся
побаламучених царославно-
ю дурійкою москвофілів,
остала як здорове зерно
при гр. католицькій Церкві
св. ап. Петра і Павла, що
красуєсь величаво на розі
улиць Green і Sussex. При-
належний до сеї церкви „Мо-
лодечий Клюб поступовий“
взяв ся перший до діла
в тім напрямі. За старанем
і грішми членів сего Клубу
отворено на днях в Джерзи
Сіті шкolu для неграмот-
них і українську бібліоте-
ку. Сю важну подію обхо-
дила Русь Джерзи-сітська
урочисто Вечерницями дня
21 с. м.

На Вечерниці зібрало ся
чимале число Русинів міс-
цевих і по трохи гостей із
Нью-Йорку.

Коли присутні заняли
свої місця на кріслах, тог-
ди виступив на естраду
предсідатель Клубу Посту-
пового п. Стефан Мілянович
і в гарно обдуманій промові
привитав зібраних гостей
та пояснивши значінє бі-
бліотеки заявив, що з хви-
лею сих Вечерниць отвирас
бібліотеку і віддає її до
ужитку не лиш самих членів
Клубу, але і всего загалу.
Промову п. Міляновича при-
нято гучними оплесками.

По промові зачали ся
продукції хору місцевої
„Української Музи“ і де-
клямації. Хор під проводом
свого диригента п. Андрея
Гели вивазав ся зі своєї за-
дачі знаменито. Пісні ляли
ся мов срібло, викликаючи
в серцях слухачів дивні
чутства, завертаючи їх гад-
кою в далекий край рідний,
де рідна хата, рідна стріха,
де рідна пісня гомонить...
Вершок одушевлення викли-

кав спів шкільних дітей:
„Молитва за Русь-Украї-
ну“. Ся пісня так гарна і
будуюча, що її сьміло мо-
жнаби співати всюди по
церквах а то тим більше,
щоби усеунути і відкинути
від „Україньства“ заміт
безбожності, який хотіли-
б нам прищипити наші воро-
ги ніби для сего, що між
Українцями трапляють ся
такі одиниці, котрі хотіли-
б будувати Україну без Бога
і Церкви. Ніт любчики, ми
не без Бога, але лишень
з Богом і через Бога і Ёго
святую Церков сподіємо ся
відбудувати колись нашу
любу Русь-Україну. Ми всі
щирі Українці уповаємо не
на самі наші сили, але кли-
чем з надією: Боже, Русь-
Україну спаси! Видно що
публика так зрозуміла сю
пісню, бо одушевлене і оп-
лески не уставали через
довгий-довгий час.

З деклямацій найгарнійше
випала деклямація „Гамал-
ля“; п. Мих. Микитишин
віддав сей стих з повним
зрозумінєм і артизмом мо-
дулюючи уміло свій гарний
голос.

Бурю сьміху викликала
деклямація „Варена соки-
ра“, яку віддеклямував
дуже удачно п. В. Цап-
овський. Не менче добре ви-
пали і дві другі деклямації
п. Івана Павчака „Люби“ і
п. Мих. Сидора мол. „Вби-
ли“.

Осередком вечерниць був
відчит п. Ст. Костіва „Ог-
ляд Історії Русі-України
від X. до XIX-го віка“. Сей
відчит націхований яс-
ністю і легкістю стилу
постараємо ся подати до-
слівно в слідуєчих числах
Свободи.

Місцевий парох о. Улиць-
кий і п. М. Сидор ст. взи-
вали своїх промовах до ви-
тревалости в піднятій ро-
боті просьвітній, до взаїм-
ної згоди і любови в грома-
ді, до користування ся кни-
жками бібліотеки і до ви-
сунування ся до школи не-
грамотних.

Серед співу „Ще не
вмерла Україна“ і „Не
пора, не пора Москалеви й
Ляхови служити“ розходи-
ли ся учасники Вечерниць
з вдоволенєм і видною
радістю на лиці.

Справді радуватись треба
з подібних прояз життя на-
роду в Америці і бажати,
щоби так всюди по других
плейзах в Америці закла-
дались чим скорше школи
для неграмотних, бібліотеки
і читальні. Школу для не-
грамотних буде провадити
в Джерзи Сіті п. Мих. Ми-
китишин при помочи міс-
цевого пароха о. Улицько-
го а наука буде відбува-
тись вечерами три рази
в тиждень. Зараз по вечер-
ницях вписало ся до сеї
школи значне число. Пер-
ший курс буде тревати від
2 грудня с. р. до 30-го марта
1910.

Честь Українцям Джерзи-
сітським, честь Руському
Молодечому Клубови Посту-
повому!

Гість.

Накипілий горнець.

(Причинок до історії церкви св. Воло-
димира і Ольги у Візантію).

До нічого не мішав ся і
„працював“ щоби постави-
ти на ноги церков св. Во-
лодимира і Ольги.

Постарав ся — вводячи
в блуд своєю демонською
облесністю — затагнути
довг на виплачені лоти і
„побудував“ парохіальну
школу і резиденцію для
св'ященника — себто для
себе. А люди слухали і на
всьо приставали.

Довгу наробило ся по у-
ха і тепер власне коли най-
прикрійший час, о. Гумець-
кий покидає парохію зви-
няючись тим, що хорий, а
зараз другої неділі йде і
так само як Данильчук і
Ярема цілує пяти Арсеніє-
ви і каже, що всі вінчання
(слюби), хрещення, і т. д.
і т. д. ним доковані в тій
церкві суть неважні.

Парохіяни церкви св.
Волод. і Ольги зібравшись
біля православної (красне
чорно-царославної) церкви
кричали: „Запроданець, ка-
цап, підлий москвофіл“ і
т. п.

Показалось отже, що на-
кипілий горнець, чим на-
кипить, таким і останеть
ся.

Вдавав (він, Гум.) смир-
ного, поправленого і люди
йому повірили, і він їх за-
те довіре ошукав — ошу-
кав підло, так як на моск-
вофіла пристало.

Се наглядно нас учить,
як мати ся на острозі з
такими накипілими горш-
ками, як особа Гумецького.
Треба раз на все затамути
собі, що коли людина ста-
не зрадником свого рідного
народу, такою вона оста-
неть ся до кінця.

Попередних років можна
було побачити на шпальтах
„Свободи“ багато а багато
писання про подвиги о. ба-
тюшки Гумецького та ко-
либ всі ті статі тепер пе-
реповів, вони би так само
були вартісними як тоді.

Архиманд. Арсеній хитро
бере ся до своєї чорносо-
тенної роботи. Збирає по-
пів деяких попаде, щоби
таким способом стати епи-
скопом і захопити в свої
руки цілу Канаду. Довіду-
ємо ся з достовірних жерел,
що тепер є царославних
попів до десяти осіб, самих
добірних доморослих зрад-
ників.

Та нїм нарід на Арсені-
євій компанії пізнаєть ся
— втратить багато.

„Втратить, бо колишні
„щирі“ Українці стають
Арсенієви помічниками.

Поживемо та побачимо...

Щов би к.

**Ювильей в Йонкерс,
Н. Й.**

В день св. Архистрати-
га Михаїла, 21-го листопа-
да с. р. обходила йонкер-
ська гр. кат. руська церква
(галицька) попри свого Па-
трона також і десятилітний
ювильей свого істнованя. В
сім великим празнику зво-
лав ласкаво взяти участь
Преосв. наш Владика С.
С. Ортинський. Тому, що

се торжество випало дуже
красно і величаво, годить
ся подати його опис до
відома ширшого нашого
загалу.

Преосв. Владика прибув
до Йонкерс в суботу о год.
4-їй сполудня. Вечером се-
го дня о год. 7-їй розпоча-
лась в церкві велика Ве-
чірня з Літєсю. В супро-
воді процесії, шпаліром, я-
кий утворили місцеві това-
риства і дівчатка в білих
суконках від приходського
дому аж до церковних две-
рей, увійшов Владика у
храм Божий. Старші дер-
жали запалене світло в
руках, а дівчатка сипали
зіле під ноги Владиці. У
дверех-же церкви привитав
Владика теплими словами
місцевий парох, о. Д. До-
бровтор, вручаючи Ёму
ключі від церкви. — До Ве-
чірні стануло трьох св'я-
щенників, а се оо. Н. Під-
горецький, А. Улицький і
В. Мірошай; Літєю слу-
жив сам Преосв'ященний
при асистенції згаданих
св'ященників. При кінці
вечірні проповідав Владика
близько годину о обов'язку
чоловіка — служити Г. Бо-
гу; потім благословив вір-
них Найсв. Дарами, а
вкінці було мированє.

На другий день в неді-
лю о год. 10-їй в супро-
воді процесії і шпаліром, як
і минулого дня, прийшов
до церкви Владика на Со-
борну Службу Божу. При
св. Литургії діяконували
оо. Добровтор і Улицький.
Проповідав сам Владика і
як всі так і ся Ёго пропо-
відь була пречудна так змі-
стом як і вимовою. За пред-
мет до проповіді служило
недільне євангеліє, Притча
о милосернім Самарянині,
яку Владика пристосував
до католицької церкви. „Як
той Самарянин змилосердив
ся над раненим від розбій-
ників подорожним і заопі-
кував ся ним, так само і
св. вселенська церков ми-
лосердить ся над раненими
душевно людьми, себ-то є-
ретиками і приймає їх на-
зад до себе, коли вони ли-
ше хочуть із своїх душев-
них ран виздоровити — отсе
провідна гадка проповіді.
Ся проповідь тревала звиш
годину, а нарід слухав її
так уважно, що, букваль-
но, колиб мушка була в
церкві забрєніла, то було-б
її чути. І апелював Влади-
ка до розуму присутних,
узадаючи правдивість
одної вселенської Церкви,
котрої видимою головою є
Папа римський і промов-
ляв до сердець так ніжно,
що, здаєть ся, не було в
церкві такої людини, в я-
кої очах не заблєслиб го-
рячі слези. Відтак знов
благословив Владика Найсв.
Дарами, а вкінці вносив
многолітєвіє Папі, всему
гр. кат. клиру та всім кти-
торам і добродітелям Йон-
керської церкви; місцевий-
же св'ященник вніс многа
літа Владиці.

По обіді о год. 4-їй уді-
ляв Преосв'ященний авдієн-
цій, а о год. 5-тій був на
мітингу діточих братств в
парафіяльній гали.

О год. 7-їй вечером був
в церкві Параклис, на ко-
трім знов проповідав Вла-
дика, працюючись з вірни-
ми. — На другий день по-
полудни виїхав Преосв.
з Йонкерс.

* * *

Се торжество останеть ся
певно на довго милим спо-
мином у серцях йонкер-
ських Русинів, котрі із сво-
їх сторони нічого не занед-
бали, щоб се торжество
відбуло ся як найвелича-
війше.

Всі місцеві американські
часописи помістили на дру-
гий день широкі звіти що
до сего торжества (деякі
додали портрет Владика!),
висказуючись вельми по-
хвально так про саме тор-
жество як і про нашого
Преосв. Владика...

Не менше похвально ви-
словлялись згадані часопи-
си і про місцевого пароха,
о. Д. Добровтора. Одна ча-
сопись пише прим. так:

„о. Добровтор є ревним
парохом церкви. Ёго праця
приносьє благородні на-
слідки між народом, котрий
він виховує на добрих і че-
стих горожан“. Ну, честь,
кому честь!

Годить ся, ще зазначити,
що місцевий італійський
св'ященник, о. Ф. Кокоца,
знайшов відай велике упо-
добанє в нашім Преосв-нім,
бо через цілу неділю не
відступав від нашого Вла-
дика ані на крок. Причина
сему була мабуть ся, що
Преосв. Сотер говорить
прекрасно по італійськи.

Наконець, честь і слава
Вам, панове йонкерські Ру-
сини! Дай Боже, щоб Ви
все держали ся так разом
як доси, щоб між Вами за-
всїгда була любов, мир і
згода, щоб Ви все стояли
непорушно при своїй церк-
ві і народности, щоб Ва-
ша громада росла і змага-
лась, причиняючись до хва-
ли Бога і до чести русько-
го Імени на землі амери-
канській.

Учасник.

НОВІНКИ

КАЛЕНДАР.

Грудень.

2	Ч	Авдія
3	П	Григорія, Анат.
4	С	Введ. Пр. Ё.
5	Н	27. Филимона
6	П	Григорія еп.
7	В	Катери вм.
8	С	Клментія п.

— 200-літні роковини смерті
св. Дмитрія Ростовського об-
ходила 10 (н. ст.) м. м. царо-
славна церква в Росії. Росій-
ський св'ятий, еп. Дмитрій по-
ходив з українського козацько-
го роду. Родив ся він 1651 р. в
містечку Макарові 50 верств від
Київа. Батько його був козаць-
ким сотником. Свого сина від-
дав на науку до Могилянської
академії, в якій тоді ректором
був Іоаннік Галатовський. Мо-
лодий Данило Туптало (так на-
зивав ся св. Дмитрій до всту-
плення в монастир) постриг ся в
черці маючи літ 17 і як здібний
та робучий чоловік скоро здо-
був собі славу і признанє у
сучасних. 26 літ працював він над
біографіями св'ятих. В 1700 р.
вселів його цар Петро висвяти-
ти на сибірського митрополита.
Колиж Дмитрій захорував з го-

ря від такого призначення, призначив його цар на митрополита в Ростов. Там він на власний кошт зажив духовну школу й театр, спровадивши з України много учителів. До школи приймав селянських дітей на рівні з шляхотськими! Помер у великій біді. До труни велів собі вложити автографи своїх творів. Крім „четьих Миней“ написав іще „Руно орошенное“ (опис чудес Богородиці), „Зерцало православного исповѣданія вѣри“. „Лѣтопись“ (св. історія), багато всяких побожних порад, „Діарій“ (дзеньник писаний латинською, українською і польською мовами) і шість драм, з яких видруковано тільки одну. — 10 н. ст. падолиста обходжено в київській духовній академії торжественно день смерті св. Дмитрія. Професор Манінін розібрав один з останніх творів еп. Дмитрія і вказав на те, що він перший віднісся критично до деяких церковних легенд. Про характерність еп. Дмитрія свідчить факт, що він отворко виступав проти царя Петра I. за його жорстокість та за його укази, що суперечили церковним установам.

— Западаюче ся місто. Під містом Інновроцлав в російський Польщі почала земля западати ся, наслідком вимудення водою верстов соли. Мури костела і кількох домів сильно потріскали так, що заборонено там людям заходити.

— Українська мова в школах в Росії. З Петербурга доносять: Думська комісія для справ народної просвіти рішила, що в місцевостях з „инородческим“ населенням має бути заведена наука рідної мови учеників. Київський посол, проф. Ів. Лучицький в дискусії горячо заступає ся за допущенням до шкільної науки української мови.

— Найбільше уживана мова. Загально думають, що найбільше людей на світі говорять англійською мовою. Професор Андер робив в тім напрямі подрібні студії і викрив, що сей погляд зовсім невірний. По його думці найбільше людей на землі говорять по хінськи, бо сею мовою користують ся не менше як 300 мільонів осіб. Описля іде мова індійська, котрою говорять 263 мільонів, і аж на третім місці стоїть мова англійська, що є розговірною мовою 116 мільонів мешканців землі.

— Памятник Марка Каганца, проколеного жандармським багнетом підчас соймових виборів в лютім 1908 р., відкрито в неділю 7. м. м. на його могилі в Коропці, при великій здвизі народу.

— Пригода з баллоном. Оноді вночі прилетів з Неаполя до Риму військовий баллон і мав спустити ся на землю. Очевидно, що зараз збігло ся багато цікавих і обступили то місце, де баллон мав осісти. Поручник інженерії Робетті став розгоняти видців і необережно дістав ся під шруб (пропеллер), яка зранила его так тяжко, що в дорозі до шпиталю помер. Крила шруби також поломали ся.

— 3 москвофільського багна. Наці галицькі москвофіли з партії Дудикевича, якому друзя доказують різні нечесні „сдѣлки“, з'їхали ся дня 1. м. м. на „народний с'їзд“ до Львова. Тут поклонники Дудикевича висловили йому своє повне довіре, а тих москвофільських послів, що в „Галичаніні“ протестували проти сього з'їзду, викликали з партії і звизали зложити посольські мандати. Посли з партії „Галичаніна“: Король, Гайбоновичий, Давидяк, Ганцаковський, Крилицький, Крисоватий, Куриловичий і Трач, які не хотять іти під нову команду, заснували собі особну партію. І так маємо тепер у Галичаніні два москвофільські чор-

носотенні „народи“. Нехай гризуть ся чорносотенці між собою, то скорше загризуть ся і зникне сей черв, що нищить організм нашого народу.

— Осип Марків, стовп галицького москвофільського руху, видавець чорносотенних газет „Галичаніна“ і „Русского Слова“, помер дня 10. м. у Львові, в 66 році життя.

— З'організовані друкарняні складачі української російської і польської народності в справі порішення питання про заложення юрї запрошують усіх інтересованих на неділю, 5-го с. м. в Casino Hall, 805 E. 4-th st., N. Y. City о 2-й год. по пол.

— Боротьба з алкоголізмом в Росії. В першій половині січня відбуде ся в Петербурзі всеросійський з'їзд в справі боротьби з пиянством, сполучений з виставою. На виставі будуть улажені такі відділи: 1. Статистичний. 2. Вплив алкогольних напиктів на організм. 3. Причини алкоголізму на одних мас і способи боротьби з пиянством. 4. Технічний відділ: техніка виробу спиритусових напиктів, їх прикмети, хемічна аналіз; технічне примінене спиритусу. 5. Напикти безалкогольні або з малим його процентом. 6. Алкогольна література. Виставою займаєт ся думський посол М. Челишев. Між иншими славний письменник Толстой бере участь у виставі, надіславши чимало протиялкогольних видань а також інтересний проєкт етикет для бутілок з вином. Радить він завести таку етикету: „Вино — отрує, шкідлива і для душі і для тіла, тому гріх і самому пити вино, і других уощувати ним, а ще більший гріх виробляти сю отруу і нею торгувати“

— Реформа григоріанського (нового стилю) календаря. В програмі міжнародного конгресу торговельних палат, що відбудеть ся небавом в Лондоні, знаходить ся також справа реформи григоріанського календаря. До торговельно-промислових організацій розіслано проєкт нового числення часу, виладжений секретарем торговельно-промислових палат міста Галера, Клерком. Предкладає він такий календар: Кождий рік має 52 тижні і 1 день, іменно день нового року, котрий не буде мати ні числа, ні назви. Рік поділений на 4 квартали, з котрих перші два місяці мали би по 30, а треті по 31 днів, причім 31-ші числа припадають на неділі. Дні тижнів будуть таким чином зовсім подібні в кварталах. І так першого січня, цвітня, липня і жовтня припадати-ме в понеділок, першого лютого, мая, серпня і падолиста ві втврток і т. п. Додаткові дні в роках переступних також не можуть мати ні числа ні назви і будуть означені між 31. червня а 1. липня.

ХТО не має а хоче дістати банкові папери до пересилання грошей до краю, нехай сучас пише на адресу: **Ruthenian Exchange Co.** 184 Hudson St., New York.

TRAUGER, PA. бр. св. П. і П. від. 32 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 5. грудня с. м. Вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатити 50 цнт. кари. **П. Єленьовський** секр.

MAHANOU CITY, PA. бр. св. О. Ник. від. 222 подає до прилюдної відомости, що річний мітинг відбуде ся 12-го грудня с. р. Нових членів буде приймати ся без вступного. Неявивший ся урядник заплатити 1 дол. карп. **Н. Ормянчук** пр., **Ю. Дурила** кас., **Я. Семенюк** секр.

MONESSEN, PA. бр. св. Ів. Хр. від. 62 подає до відомости, що дня 12. грудня відбуде ся річний мітинг. Початок о пів до другої по полудні в галичальній. Справоздане касове і вибір нового уряду. Кождий член безуслівно мусить явити ся і виривати свої залогости, бо в противнім разі зстане виключений з Брацтва і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на сей мітинг платити одного долара кари а урядник 2 дол. Буде приймати ся нових членів до брацтва без вступного, а до Союза після статутів.

Стеф. Цимбала предс., **Фр. Янковский** кас., **Ілько Кудлик** секр.

HAZLETON, PA. Отсим даємо до відомости що Перші Загальні Збори, Читальні „Просвіти“, відбудуть ся дня 16-го Януара (лат.) о год. 6-й вечером під ч. дому 196 cor. S Pine & Noble St. Hazleton, Pa. На ті збори запрошуємо сердечно усіх Газлетонських так із околиці Русинів.

Теодор Поливка предс., **О. Шараварко** секр. 47—

ПРЕДСТАВЛЕНЕ. На дохід гр. кат. церкви Пр. Д. Марії в McKees Rocks, Pa. **ГОСТИНА СЬВ. НИКОЛАЯ.** відбуде ся в день празника св. О. Николая, 19. Грудня о год. 7½ вечером в Turner Hall. По представленю Вигравка золотого годинника. Вступ від особи 40 і 25 цт. Просимо всіх Русинів о численну участь.

Комітет.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ Українки, в віці від 20 до 28 літ пошукує 30 літн. україн., майнер маючий 3.00 денного зарібку, з мастком 1000 дол. 5 лотів у Вінніпегу. Зголошення враз з фотографією до

John Puna Box 476 47-50 Nanaimo, B. C. Can.

ДЕ Є **Юрій Кула**, родом з Раранчи, Буковина. Має перебувати десь в Нью Йорку. Хтоб про него що знав або він сам, нехай зголосить ся до:

Anthony Dutkowsky, Belleville P. O. Point Anne Ont. Canada.

ДЕ Є **Єфрона Масира**, родом з Угрина, почта Лабова, повіт Н. Сачч. Галичина. Має 17 літ, до Америки прийшла перед трьома місяцями та замешкала в Пассайку Н. Дж. на другій улиці. Вже місяць минає, як рано пішла до роботи в цигаровню (було се 21-го жовтня) і від того часу пропала. Хто-б про ню що знав нехай повідомить:

Paul Taras, 187 3-th Str., Passaic, N. J.

ДЕШЕВІ КНИЖКИ ДЛЯ РУСИНІВ.

хто замовить за 1.00 дол. книжок, дістане пачку краєвого тютюну даром. Пришліть 2 центову марку на присилку цінника.

John Iwanyc, 157 Middle Ave., 47-49 Garfield, N. J.

ДОБРА НАГОДА На продаж два лоти близько Нью Йорку. Ціна 1.600 дол. Готівки потреба 600 дол. Інтересовані звольте написати на адресу властителя:

Peter V. Tkacz, 353 E. 72-th str., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ брошки з портретом Мир. Січинського. Дві за 25 цнт. Гроші посилати М. О. до: **Dmytro Pylypiuk,** 129 North 6-th str. Brandon, Man. Can.

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ знаючий провадити школу дітей, хор і розумючий ся на дяківстві пошукує місця. Обійме посаду від нового року. Ласкаві зголошення просить ся слати на адресу:

Peter Kiryluk, 439 N. 6-th str., Scranton, Pa.

ХРИСТОС РАМДАЕТЬ СЯ! Гарні папери листові з повіншованем Сьвят до родини в Старім краю, друковані двома фарбами

12 шук 25 центів. 6 Посткарток призначених на Рождество, Новий Рік і Богоявлене - 25 цнт.

Дістати можна, за попередним надісланем грошей, у

Ruthenian Book Store, 439 N. 6th Ave., SCRANTON, PA.

Руський лікар зі старого краю **ДР. М. ВИСОЦКИЙ.** Спеціаліст в мужеських, жіночих і диточих недугах.

Години урядові: 8—9 рано, 1—2 по пол., 6—8 з вечера.

Office 142 Ferry Str., NEWARK, N. J. **ГОВОРІТЬ ПО РУСЬКИ!**

Всі руські Календарі на р. 1910.

До кождого даємо гарну памятку. Агентів потреба по плейдах, добрий заробок.

Knyharnia Nowostyj Box 21, S. Pittsburg, Pa.

Такого еще не бувало! небавом вийде з друку

Календар-Провідник на рік 1910

після нового стилю **Ціна в гарній оправі 35 цнт.**

Агентам і книгарням опуст. **Замовляйте завчасу!** **Eugene Hwczdyk** 705 Mint Alley. S. S. Pittsburg, Pa.

Російсько-Американська Лінія. Одинона без пересідання лінія поміж Росією а Америною.

Почтові пароходи Пароход „Бірма“ — жовтня 2-го 1909. Двошрубовий парохід „Росія“ — листопада 6-го 1909.

Ті, що їдуть в кабінах зesty улітнені від оглядів в Костигарден і висідають впорт, якщо они вистали оліанені через лікарів і урядників на шпі.

Ціни умірковані. За близшими інформаціями звергати ся до:

A. Johnson & Co., Gen. Pass. Agent, 27 Broadway, NEW YORK, N. Y.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Нічо не помагає скоріше в деяких випадках, адалення, напруженія м'яснів, ревматизм, цитральгія і усіх тм подібних болях, як натирая **PAIN EXPELLER-ом**

По всіх друцтвах в ціні 25 і 50 цнт. **F. Ad. Richter & Co.** 215 Pearl Str. New York

Певір на охоронну марку „Котвця“!

*** ROSE'S IMPROVED ANTISEPTIC CATARRH JELLY ***

Guaranteed by The Rose M'fg. Co. under the Food and Drugs Act, June 30, 1906 Serial N. 251-4

Катар жолудка є часто взятий хібно за нетравлене. ЗАРОДОК катаровий затронує носові проходи, входить до горла а опісля до жолудка, втягаючи за собою зародки, через що постоєє слабість. Правильний рух здорового жолудка устає. Кора не може бути ні стравлений ні з'ужитий. Влісто усунути причину, лікарі старають ся штучним способом повернути природне діланє жолудка, а не старають ся усунути ті зародки, які влісто діланню часті або поздержати всі неправильності. — Розого Антисептичний Плін проти Катару є правдивим домашнім ліком, зовсім відмінним своїм виробом від всіх других того рода ліків дотепер існуючих. — Є се сильний слизистий плін, привертаючий скоро силу і жителість. Кождого рода катар може бути виличений если уживає ся сего успокоючого, гоючого средства.— 15.000.000 штук спродано а 50.000 антикарів продає его.

Немає в собі жадної кокаїни, ант ніяких шкідливих домішок.

Розого Антисептичний Плін проти Катару биває мікроби сейчас. Його діланє на слезову оболону є антисептичне, а що складаєт ся з многих гоючих складників, сповняє свою річ належно, недопускаючи до ширеня ся зарази, гоїть заражену часті і усуває катарове затрує. Природа робить рашу. — Розого Антисептичний Плін проти Катару може бути також ужитий в слізючих слабостях, як: Укушене пчолою, овалом, попарене, вколєне іловитою рослиною, скалічене барбером, адригнене, попуканє шкіри, звихнене складів руки, попарене, відморожене, укушене комарів, сіданє ся рук, тасемєць (робак), загнітниця, всякі рани, попарене голови, чираки, опалєне сонцем, ятрєня (роплєне), попуканє губ. — Пішліть 2-центову почтову марку, а дістанєте даром один кусок на пробу. Зливуєтє і втішитєсь ним. Висуєтє Вай сейчас катар носовий і заохотитє Вай до дальшого уживаня його. Пішіть по него сейчас. — Ціна 25 центів за один пакетик.

ВІРОБЛЯЄ **THE ROSE M'FG. CO.** 333 JAY STREET, BROOKLYN, N. Y.

Добру Роботу Дістає

лиш той, хто знає англійську мову.

Навчитись єї не трудно, треба лиш мати добрий

Тлумач

який можете дістати у мене

овсім даром.

По блисній інформації пишіть до:

Jno J. Ardan Penrith, Va., Cumberland, Co.

Подаю отсим до відома ширшому вгалови, що в мойй

Заграничний канцелярії адвокати

полагаючую всякі справи старокрасів так цивільні, карні як і військові і то: повномочія, контракти купні і продажи, заміни, дарованні, всякі спори о довжні квоти, спори фамілійні о уванє вітцтва і аліментаци як також спори розводів. Продаю і купую майма в Краю Увільненя від вирав і контролі як також заміельдованє до асенгерунку полагаючую в приписаний дорозі урядовій.

Важне! Звергаю Вашу увагу, що я сам сьом правником австрійським а понадто віддавє менаджерство моєй канцелярії докторови прав і адвокату краєвому. Канцелярія моя отже є хваб однією компетентна до перепровадженя всяких справ адвокатих в Старім Краю. Бєт се дуже важне для всіх тих, хто мають до полагаючей справи правні в Ст. Краю, бо сутє тут переріжні т. зв. „бура адвокати“ але правдивого адвоката не знайдете там в певности.

Для вигоди місцевих і доокресних Русинів канцелярія моя отверта щоденно до год. 9-ої в вечер. По аванто приййдіть до мене, а знайдете дібно пораді і поміч праву. Приходіть отже або пишіть на адресу:

Emmanuel Teodorowicz, FOREIGN LAW OFFICE. 150 E. 7th Street. NEW YORK, N. Y.

Добрі Фарми в стейті Нью Йорк.

МОЖНА КУПИТИ ТАНО НА СПЛАТУ РАТАМИ З БУДИНКАМИ І ЗАСІВОМ, В ЧАСТИ ПОЛОЖЕНІЙ БЛИЗЬКО ТОРГОВИЦЬ, ЗЕЛІЗНИЦЬ, ШКІЛ І ЦЕРКВЕЙ.

Бюро Рільництва стейту New York поможе безплатно руським господарям емігрантам сполучитись з рільництвом стейту New York і ульюкус купуючих фарми, арендуючих або робітників.

По дальній інформації приходіть або пишіть на адресу:

Commissioner of Agriculture 23 Park Row New York City.

Дарунок на Сьвята.

Сей гарний годинник, загально уважений а своєї досконалости, найліпшої конструкції, а гарантією на 5 літ, а написом „Памятка а Америки“ дістане наш кождий костюмер зовсім даром.

Ми ріши і робити небувалою сю офертю, що 6 годинникових наш тютюп „Москва“ вишпий а доброти і нешкідливости по найліпших вакутках Америки. Хто скоче нам помочи, дістане 100 пачок тютюну вартости 15 ол. тільки за 6.00 дол., тая, що кождий за свій труд заробить 9.00 дол. Крім зарібку кождий дістане в дарунок цілком даром отсю годинку.

Кождий врозуміє, що ми не хочемо заробити а лиш заохотити підтримуваних до продажі того тютюну, без якого ніхто, хто його раз сробує, не може обійти ся.

Недоволенім сейчас звергаємо гроші.

Ся оферта є важна лишєня на сьвятотичний час, отже хто хоче а яко скористати, нехай сейчас прийме 50 пнт. а по оглянєню усього на експресові офісі доплатить рашу, 5.50 та забере тютюп та годинник.

Сумівати і бонти ся не повинен ніхто, повань папа фарма не належить до тих, що хвилює голодуючих ся по часописах. Хто читав часописи, сєй атак, що вона існує нині, білише веде совісно і все виноує то, що обіцяє. Кождий так не було, білише не міг так довоі іспувати.

Russian Tobacco Company, 132 Nassau Str., Dept. 8, New York City

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА

Покровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.

Іх Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.

Духовний управитель:

о. Михайло Балор,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:

Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідатель:

Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:

Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:

Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Михайло Беля, Holyoke, Mass.

Петро Ярема, New York, N. Y.

Іван Глова, Shamokin, Pa.

Андр. Стефанович, Pittsburg,
Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.

Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:

о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.

Михайло Бабій 391 Maple Ave.
Kingston, Pa.

Директор друкарні:

о. П. Полятишин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:

Антів Пурковський 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:

К. Кирів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:

Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,
Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Со-
юзу знаходиться під числом

123 Sussex St., Jersey City,
N. J.

Посмертні вісти

Гохман Францішок, ч.
Р. Н. С. від. 53 Pittsburg, Pa.
помер 25. жовтня с. р. Небіщик
походив з Росії, села Скузава
пов. Рипинь.

Габор Михайло член Р.
Н. С. від. 208. Kingston, Pa. по-
мер 31. жовтня с. р. Небіщик по-
ходив з Галичини, села Усте,
пов. Горлиці.

Савіцький Николой, ч.
Р. Н. С. від. 203. Brooklyn, N. Y.
помер 7. падол. с. р. Небіщик
походив з Галичини, села Мо-
сти вел., пов. Жовква.

Боївка Гриць член Р. Н.
С. від. 222. Mahanoy City, Pa.
помер 5. пад. с. р. Небіщик по-
ходив з Галичини, села Коман-
ча, пов. Сянок.

Мощар Доміна, жена
Миколая, члена Р. Н. С. від. 42
Passaic, N. J. померла 4 пад. с. р.

Дзюба Катерина жена
Юрія члена Р. Н. С. від. 58 Ra-
meu, Pa. померла 15. жовтня с. р.

Галущка Катерина, ж.
Івана члена Р. Н. С. від. 133.
Newark, N. J. померла 5 пад. с. р.

Свистович Василь чл.
Р. Н. С. від. 46. Plymouth, Pa.
помер 4. пад. с. р. Небіщик по-
ходив з Галичини, села Борова
Гора, пов. Чепанізі.

Вічна пам'ять.

Ч. 1121 КВІТ \$905.00
на дев'ять сот п'ять доларів, котрі
п. Катерина Кушак отримала як
посмертну допомогу по мужу О-
лексі з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.

Булфало N. Y. 14. Нов. 1909
Катерина Кушак.

Свідки:
Ю. Лигловий,
Мих. Блакіта,
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 127.
Н. Пришлівський предс.,
І. Бурштинський секр.

Ч. 1122. КВІТ \$95.00
на дев'ятьдесят п'ять доларів, ко-
трі місц. уряд отримав за похор-
кошта з посмертної допомоги по
Олексі Кушак з Головної Каси
Руского Народного Союзу в А-
мериці.

Булфало N. Y. 14. Нов. 1909.
Миколай Гришак.

Свідки:
Ю. Лигловий,
Мих. Блакіта,
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 127.
Н. Пришлівський предс.,
І. Бурштинський секр.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

ELIZABETHPORT, N. J. бр. сьв.
Арх. Мих. від. 142 подає до
загальної відома, що в місяцях
падолисті і грудні буде при-
мати ся нових членів до брат-
ства без вступного.

С. Байтак секр.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Вас.
Вел. від. 229 подає до відома,
що річний мітинг відбуде ся 19-го
с. м. в гали під церквою сьв. Во-
лодимира на 7-й вул. Кожний
член мусить явити ся і вирівнати
свої довги, бо в противнім разі
зістане виключений з бр. і Р. Н.
Союзу. Справоздане касове і ви-
бір нового уряду. Неявивший
ся член заплатить 50 цт. а уряд-
ник і дол. карі.

Б. Дзюбо секр.

HAZLETON, PA. сестрицтво
Покрови Пр. Бог. від. 216 подає
до відома, що річний мітинг від-
буде ся 12-го с. м. Вибір нового
уряду. Неявивша ся заплатити
кару після статутів.

А. Семанчак секр.

PITTSFIELD, MASS. бр. сьв.
Дим. від. 150 подає до відомо-
сті, що річний мітинг відбуде
ся дня 5. Грудня Початок о год.
1.30 по пол. Справоздане касо-
ве і вибір нового уряду. В міся-
цях Грудні і Січні буде при-
нимати ся нових членів до брат-
ства вступного а до Р. Н. Союзу
після статута. Член не явивший
ся на мітинг заплатить 25 цт.
а урядник 50 цт. карі.

Ілько Яремий секр.

MINNEAPOLIS, MINN. бр.
сьв. Богородиці, від. 194 подає
до відомости, що дня 12 Грудня
відбуде ся річний мітинг. По-
чаток о 1 год. по пол. в гали
церковній сьв. Ів. Хрест. на 3-
str в Minneapolis. Справоздане
касове і вибір нового уряду.
Кожний член безсумнісно мусить
явити ся і вирівнати свої зале-
гости, бо в противнім разі зі-
стане виключений з бр. і Р. Н.
Союзу. Неявивший ся член за-
платить 50 цт. а урядник і дол.
карі.

Т. Шеремета предс.,
Ст. Мислицкий секр.

HAZLETON, PA. бр. сьв. Ар.
Михайла, від. 85 подає до відо-
мости, що дня 12-го Грудня від-
буде ся річне засідане. Початок
о 2-й год. по пол. в гали під
церквою на No 6. Справоздане
касове і вибір нового уряду.
Кожний член безсумнісно мусить
явити ся і вирівнати свої зале-
гости, бо в противнім разі зі-
стане виключений з братства і
Р. Н. Союзу. Неявивший ся
член на річне засідане заплатить
50 цт., а урядник і дол. карі.

Клим. Кравчук секр.

SWOYERS, PA., бр. сьв. Ар.
Михайла, від. 197 подає до відо-
мости що річний мітинг відбуде
ся дня 19. грудня. Початок о
другій годіні по пол. під церк-
вою сьв. О. Николая в Своєрс, Па.
1) Справоздане касове, 2) вибір
нового уряду. Кожний член має
явити ся і вирівнати свої зале-
гости, бо в противнім разі зі-
стане виключений з братства і Р.
Н. Союзу. Неявивший ся член
на річний мітинг заплатить 50 цт.,
а урядник долара карі.

Лесько Лазар предс.,
Андр. Лузецький секр.
Яцко Квачан кас.

BELLE VALLEY, O. бр. сьв.
О. Николая, від. 224 подає до
відомости, що річний мітинг
відбуде ся дня 12. Децембра, в
гали Николи Гадик. Визнає ся
всіх братів, щоб явили ся на
тім мітингу і вирівняли свої дов-
ги. Вибір нового уряду на рік
1910. Котрий член не явить ся і
не вирівнає свого довгу, буде
супендований з братства із Р.
Н. Союзу. Котрий не явить ся
на мітинг, заплатить 50 цт. а у-
рядник і дол. карі.

М. Сорока предс.,
М. Ворона секр.

McKEES ROCKS, PA. бр. сьв.
Димитрія, від. 91 подає до
загальної відомости що дня 12.
грудня сего року відбуде ся річ-
ний мітинг. Початок точно о год.
3-й по пол. Справоздане дохо-
дів за цілий 11 місяців і вибір
нового уряду на рік 1910. Кож-
ний член безсумнісно мусить яви-
ти ся і вирівнати всі свої зале-
гости, бо в противнім разі зі-
стане виключений з Р. Н. Союзу і
братства. Член неявивший ся на
мітинг заплатить карі 1 дол. а
урядник 2 дол.

Т. Сушинський предс.,
А. Кая кас.,
Е. Бодак секр.

CHISHOLM, MINN. бр. сьв.
О. Николая, від. 37 подає до за-
гальної відома, що 12-го с. м.
відбуде ся річний мітинг. Спра-
воздане касове і вибір нового у-
ряду. Член неявивший ся запла-
тить 50 цт. а урядник і дол. ка-
рі. Нових членів буде прийма-
ти ся без вступного.

І. Лазоршак секр.

N. S. PITTSBURG, PA. брат.
„Лидарів Сьв. Георгія“ від 250
повідомляє всіх своїх членів, що
піврічний мітинг відбуде ся дня
12-го Децембра. Початок о год.
2-й по полудни. Справоздане
касове і вибір уряду. Визнає ся
всіх членів довгуючих, щоб ви-
рівняли свої залегости, бо в про-
тивнім разі будуть супендова-
ні на три місяці з братства і з Р.
Н. Союзу. Безсумнісно кождий
член не явивший ся на той мі-
тинг заплатить 50 цт. а урядник
долара карі.

С. Маційовський предс.,
П. Франчак кас.,
Д. Маційовський секр.

SCOTSDALE PA. бр. сьв. Ів.
Хрест. від. 36 подає до відомо-
сти, що дня 19 Децем. 1909 р.
відбуде ся річний мітинг. Вибір
нового уряду. Буде прийма-
ти ся нових членів. Кожний член,
котрий довгує має свій довг ви-
рівнати, та кождий член має я-
вити ся. Неявивший ся член на
той мітинг заплатить 25 цт. а у-
рядник 50 цт. карі.

Мик. Зорило предс.,
Іван Корба секр.
Іван Бибель кас.

MINERSVILLE, PA. бр. сьв.
О. Ник. від. 78 подає до загаль-
ної відома, що 19-го грудня
відбуде ся річний мітинг в цер-
ковній гали точно о 1-й год. по
пол. Кожний член мусить явити
ся і вирівнати свої залегости,
бо в противнім разі зістане ви-
ключений з братства і Р. Н. Со-
юзу. Справоздане касове і вибір
нового уряду. Неявивший ся
член заплатить 50 цт. а урядник
і дол. карі.

В. Крамар предс.,
А. Марцінко кас.,
І. Вайда секр.

MAHANAY PLANE, PA. бр.
сьв. Прор. Ілії від. 28 подає до
прилюдної відомости, що 12-го
грудня с. р. відбуде ся річний
мітинг в церковній гали. Спра-
воздані і вибір нового уряду.
Кожний член мусить явити ся і
вирівнати всі свої залегости.
Неявивший ся член заплатить
50 цт. а урядник і дол. карі. Че-
рез місяці січень і лютий буде
прийма-ти ся нових членів до
бр. від 16 до 25 літ без вступно-
го а від 25 до 45 літ за половину
вступного.

О. Муха предс.,
І. Стец кас.,
Ів. Пустельник секр.

DUNLO, PA. бр. сьв. П. і П.
від. 61 подає до відома, що річ-
ний мітинг відбуде ся 12-го
грудня с. р. в церковній гали.
Справоздані і вибір нового у-
ряду. Кожний член має явити ся
і вирівнати всі свої залегости.
Неявивший ся член заплатить 50
цт. карі.

Ів. Мигалик предс.,
А. Чингелі секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О.
Ник. від. 92. подає до загальної
відомости, що буде прийма-
ти нових членів до брат. без вступ-
ного в місяці Листопад і Груд-
ню. Мітинги відбувають ся дня
21. Листопада і 19 Грудня в га-
ли Jones Hale Grow st.

Й. Сенюк секр.

NORTHAMPTON, PA. подає
ся до відомости всім членкам
Сестрицтва Непор. Зачатія Пр.
Діви від. 252. Р. Н. Союзу в
Northampton, Pa., що після § 137
статута відбудуть ся вибори мі-
сцевого уряду на рік 1910 дня 5.
грудня 1909 в церковній гали.

Неявивша ся членкиня запла-
тить карі 50 цт. а уряднички по
1 дол.

Меланія Кравчишин предс.,
Анна Сенюк секр.

ПОТРІБНО СЕЙЧАС
старшої жінки до ведення дому
св'ященника. Зголошення при-
має редакція „Свободи.“

McKEES ROCKS, PA. бр. Ус.
Пресьв. Богородиці, від. 56. по-
дає до загальної відомости всім
своїм членам, що річний мітинг
відбуде ся дня 12. Децембра в
гали гр. кат. парафії зараз по
Службі Божій. На той мітинг му-
сять кождий член прийти бо е-
сли не прийде, то заплатити 50
цт. карі а урядник і дол. Так са-
мо кождий член мусить вирівна-
ти всі свої довги а если ні, то
поступить ся з ним після стату-
та, точка 222 стор. 57 і точка 223
стор 58. На сім мітингу буде
прийма-ти ся нових членів без
вступного. Порядок слідуєчий:
1) Прийма-ти нових членів, 2)
справоздане касове, 3) вибір но-
вого уряду 4) місячні вкладки.

Тес. Скірник кас.,
Пав. Паліца предс.,
Василь Копчак секр.

BUFFALO, N. Y. бр. сьв. Ів.
Хрестителя від. 15. подає до за-
гальної відомости всім своїм чле-
нам, що річний мітинг відбуде
ся дня 11-го Грудня. На тім мі-
тингу буде справоздане касове,
і вибір нового уряду. Неявив-
ший ся член заплатить 50 цт.
а урядник і дол. карі. Також
кождий член безсумнісно мусить
вирівнати свої залегости, бо і-
накше буде виключений з брат.
О. Гринків секр.

AMBRIDGE PA. бр. сьв. Пе-
тра і Павла від. 47. подає до за-
гальної відомости, що буде прий-
мати на річний мітинг нових
членів без вступного. Мітинг
відбуде ся 12. грудня 1909 точно
о годині пів до другої по полуд.
Кожний член має явити на сім
мітингу. Неявивший ся член
підлягає карі 50 цт. а урядник і
дол. Кожний мусить виплати
свої старі довги, бо інакше буде
виключений. Вибір нового уря-
ду а також більше дуже важних
справ.

Ів. Михалик секретар.

MINNEAPOLIS, MINN. бр.
Усп. сьв. Богородиці, від. 194 по-
дає до відома всім своїм членам,
що дня 12. грудня відбуде ся
мітинг в гали при церкві сьв. Ів.
Хрестителя на 3 st в Minneapo-
lis Minn. Кожний член безсумні-
сно мусить явити ся і вирівнати
свої залегости. Неявивший ся
член заплатить 50 цт. карі а у-
рядник і долара карі.

Т. Шеремета предс.,
С. Мислицкий секр.

CARNIE, PA. бр. сьв. Ап.
П. і П. від. 55. подає до відомо-
сти, що річний мітинг відбуде
ся дня 12. грудня т. є. в неділю
о 2. год. по пол. в галі церков-
ній 220 Jane st. Неявивший ся
член заплатить карі 50 цт. а у-
рядник і дол., проте упрощаєсь
всіх прийти і вирівнати свої за-
леглисти.

Ант. Астріб предс.,
Гнат Турко кас.,
Ник. Плечий секр.

PERTH AMBOY, N. J. бр. сьв.
О. Николая від. 104. подає до ві-
домости всім своїм членам, що
річний мітинг відбуде ся дня 12
грудня в п. Ваверчака, точно о
год. 2. по полудни. 1. Справоз-
дані контрольної комісії, 2. пла-
чене місячних вкладок, 3) вибір
старшини на рік 1910, 4) при-
ймане нових членів. Просить
ся всіх членів, аби явили ся на
сей мітинг і вирівняли всі свої
належності, бо котрий член
прийде за пізно, або не явить ся
так само і урядник заплатить і
дол. карі.

М. Ваверчак,
А. Кукуруза.

WHITNEY, PA. бр. Трех.
Свят. від. 35. подає до відомо-
сти, що річний мітинг відбуде
ся 19-го с. м. Початок о 1-й год. по
пол. Кожний член мусить явити
ся. Неявивший ся заплатить 50
цт. карі.

Н. Собчишак предс.,
М. Волчко секр.

TRAUGER, PA. бр. сьв. Іва-
на Хр. від. 25. подає до відома,
що річний мітинг відбуде ся в
другу неділю по першій в міся-
цю, то є 12 с. м. Кожний член має
явити ся та свої довги вирівнати.
Неявивший ся член буде платив
кару.

Дм. Тарбай предс.,
Алекс. Філяк кас.,
Мих Юшак секр.

SYRACUSE, N. Y. бр. сьв. Ап.
Петра і Павла, в. 39. подає до ві-
домости, що річний мітинг від-
буде ся дня 12. грудня. На тім
мітингу має контрольна комісія
здати рахунок з цілого року з
доходів і розходів. Вибір ново-
го уряду. Кожний член має яви-
ти ся на той мітинг о год. пер-
шій по полудню і має вирівнати
свої залегости, бо член довгую-
чий не буде мав права до голо-
сованя. Неявивший ся на мі-
тинг підлягає карі 50 цт. а уряд-
ник і долара.

Іван Фецич секр.

SYRACUSE, N. Y. сестриц-
тво Непор. Зачатія, Преч. Діви
Марії, від. 200 подає до відомо-
сти, що річний мітинг має відбу-
ти ся 19. грудня 1909 в читаль-
ни, 927 W. Fayette st. Початок
о 2. год. по полудни. На тім мі-
тингу буде вибір нового уряду
на рік 1910. Кожда з членкинь
має прийти і вирівнати свої дов-
ги, бо в противнім разі буде ви-
черкнена з сестр. і Р. Н. Союзу.
Неявивша ся на мітинг підлягає
карі 50 цт. а урядничка і дол.

Іван Фецич секр.

ELIZABETH, N. J. бр. сьв.
Вол. від. 65 подає до прилюдної
відомости, що 12-го с. м. відбу-
де ся річний мітинг. Справозда-
ні і вибір нового уряду. Кож-
ний член мусить явити ся і ви-
рівнати свої довги. Неявивший
ся член заплатить 50 цт. карі.
Рівнож подає ся до прилюдної
відомости, що до місяця марта
нових членів буде прийма-ти ся
до Бр. без вступного а до Р. Н.
Союзу після статутів.

Ю. Кравець предс.,
В. Левчик секр.

MAHANAY PLANE, PA. бр.
сьв. Прор. Ілії, від. 28 подає до
відомости, що річний мітинг від-
буде ся дня 12-го с. м. зараз по
Службі Божій в гали під церквою.
Неявивший ся член запла-
тить 50 цт. а урядник і дол. карі.
Нових членів без вступного бу-
де прийма-ти ся в січні і лютім
1910 р.

О. Муха предс.,
І. Стец кас.,
І. Пустельник секр.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. О.
Николая, від. 53. повідомляє що
річний мітинг відбуде ся 12-го
Децембра, на котрім буде виби-
рати ся новий уряд і буде при-
йма-ти ся до братства без вступ-
ного. Справоздане з цілого року.
На тім мітингу має кождий свій
довг заплатити. Неявивший ся
член платить кару після стату-
тів. Заразом повідомляю, що бу-
де брацтво сьв. О. Николая
празнувати празник Св'ятого
Отця Николая дня 19. Децембра
св'ята сповідь розпочне ся 18,
в суботу при Вечірні на котру
повинні пов'язити всі члени.

Н. Войтович предс.,
Алек. Вятяш секр.
Теодор Гут кас.

Чого нам доконче потреба?

Кожний, котрий прибудо до Америки
повинен купити собі

„Англіське Руський Товмач“.
Хто не знає розмовати ся по англій-
ськи, той не може ніде дістати доброї
роботи ані провадити жадного бізнесу
в Америці. Власно добра св'ябність: ми
маємо нові „Русько Англіський Товмач“,
260 сторіч, в твердій справі. У ній все
докладно переведено з англійського на
руске тик, що можна з него скориста-
ти на Англійській мові, як в ко-
жодому іншому підручнику. Для кожного
виплачено той „Товмач Русько-Ан-
гліський“, тузін красивих листів і
Сонник, в котрім єсть сні дуже добре
визначені тільки за одного долара в
переславою. Гроші можна послати в
ліній редікстроні. Мишті, а не бу-
дете жалувати.

А. М. WASIURKOV,
BOX 17 ST. FRANCOIS, MO.

Вступайте до Союзу!

Правда в очі коле.

(Продовження зі стор. 3-ої).
чите голову собі і народови цілком без потреби. — Таж річ ясна, що Владика як щирий Русин, котрому слово руське, котре вислав з грудий матери певно є дорожше, як неодному з нас, а при тім любячий свою Церков і той прекрасний обряд — не допустить, аби права нашої Святої Церкви були порушені. Ми галицькі священники не маємо жадної буллі, і сподіємось, що не будемо мати. А що угорських священників заскочило то нещасте, то се їх вина а радше заслуга — тому нехай пють і їдять того, що самі наварили. Ми галицькі священники маємо за Владика Преосвященного Ортинського, угорські священники чванять ся, що і оні правовірні християни, отже мусять узнавати айриських Владик. Бєлиже ті кажуть їм присягати на буллі, як мало статись в Cleveland, то слава Богу, що ланцух, котрий сплели — їх самих поскромляє.

Пишете далі Пане, що мене болить Егзекутивний Комітет. Так єсть, болить мене і то дуже! Чому? Бо всі угорські ті проводирі, котрі мають чоло признаватися до любителів народу — що роблять з тим невинним народом?? Ті патріоти кажуть складати йому сотки-тисячів доларів тяжко заправдованих в поті чола — на борбу против правдивої святої Церкви!

О скільки красша і вища була-би ідея, коли-б ті патріоти казали до народу так: „Складай народе сотки і тисячі доларів і посилај до краю.“ Ви діти поспішайте центи своїм родичам до старого краю, котрі може не мають на старість й ложки теплої страви, бо в вас всяка їх надія і підпора. Ти тату посилај своему синові, що-б той міг кінчити школи і не потребував в чужім краю шукати хліба.

Таж в краю майже голод, в літі вязанка соломи коштувала 80 крайових крейцарів, тяжко буде визимувати і одну корову, котра має годувати цілу родину. Тепер Братя робітники — самі після совісті скажіть, чи добре робили і роблять Ваші такі провідники?!

Недавно тому, місяць-півтора вичитав я в Вєстніку загально беручи так: „Апостольський Дєлєгат зганив віче в Гаррісбург, зганив Егзекутивний Комітет і його резолюції — бо не є добре освідомлений з справами угорськими“. А деж Ваша трілітна праця, чесні провідники, коли за так довгий час Апостольський Дєлєгат нічого не знає про Ваші справи! Деж Ви маєте чоло стати око в око перед тим бідним народом, колєньє його обдурювали своєю трілітною — мнимою — працею!

От видите, чесний дописувателю, чи не маю я пра-

ва обстояти за угро-руським народом, також своїми братами, хоть я із Галичини?! Чи не маю я права виступити против того Егзекутивного Комітету, котрий щойно завязав ся, а де власне засідають до роботи ті самі люди, що так обдурювали той народ до теперішньої трілітної праці? А коли Ви обстоєте за егзекутивним комітетом, то Ви перші єсьте тою п'явою, тим зрадником найсвятіших ідей угро-руського народу!!

Розваж любий Народе! Чи не ліпше обернути кожний Ваш цент на якусь ліпшу свою ціль, ніж давати на такі цілі, як борбу против Церкви — за що, не знаю, чи Господь Бог буде благословити. А відзи ваю ся до Тебе Народе, бо знаю, що нема — як здоровий хлопський розум. А коли совість у Вас не озветь ся і будете на то даліше складати гроші і прибирає ся більша сума, то можу Вас запевнити, що тоді знайдєсь два рази тільки непрошених провідників, бо вже буде над чим працювати, а доля Ваша і Вашої Церкви святої буде і на даліше оплакана, чого доказом є — що до тепер вдіяли: крику багато — але мало хісна... А ти тату дитині з уст віднимај — а на комітет давай!

На останній закид — Rutheni ritus — значить по руськи: „руський обряд“ а не набоженство, як пишете. Навчіть ся перше „amo, amare“, а потому беріть ся до переводу з латинського; даліше відповім Вам в слідуєчій числі „Свободи“.

Се отже, перехрещений на ново гаспадіне, прийміть на разі від мене. І если хочете зі мною полемізувати даліше, я готов — але положіть під дописею повне своє власне мено, а тоді ще о не однім побалакаємо.

Омелян Марчак Баранський,
руський священник в Alden, Pa.

II.

Читав я і в краю і на американській землі доволі часописий, що в полеміці о засади або і особисті справи не перебирають в висловах, але прочитавши статтю в ч. 44 Амер. Русс. Вєст. „obstupui“ я остовнів. Се правдивий рекорд в тім ділі письменства а в правильно уложенім чоловіці витворює оправдане підозрінє, що автор або правдоподібно був п'яний, коли се писав, або помотаний на умі або що найімовірніше є тресований до іспанського цирку, бо „алденського Русина“ статя в „Свободі“ поділяла на него, як червона плахта: він заревів з скаженою лютости, та давай „крепко ругатися, що і найправдивіший „руський чєлавєк“ зачервонієсь як мєлода дівчина з ветиду — він би так не потрапив.

А всеж помимо помотаня ума, автор статі мав ясні проблиски розуму, чи то

перед, чи на кінці, не знаю, досить, що мав, бо дав напись своїй статі: „Крайное крутіїство, подлая ложь“. Згода, пане автор, повна згода! Від початку, до кінця є статя подлою ложію крайнім крутіїством. так в аргументації як і в висновках. Підлість і клевета сполучені з собою так, як пословиця наша говорить: злодій на злодію їде і злодійом поганяє. А що дїявол єсть батьком ложі, назвав би я властвію статію тую властвішим іменем: „Апостольство дїявола“. Не єсть цілїю сих стрічок відповідати точка по точці на „подлу ту лож і клевету“, бо вже читачі самі, чи „Ам. Русс. Вєст.“ чи і „Свободи“, що тую статію також читали, самі пізнають, що вона варта. А впрочім мої аргументи відбили би ся від мідяного чола дописувателя, як куля арматна від плити жєлізної ярдової грубоїсти.

Я йно зверну увагу, що то таке є, що так доводить аж до піни дописувателя і усіх йому подібних.

Перше: се імя Преосв. Еп. Ортинського, друге: слово „руський“, а послідне видимо лютить його ще більше, як перше.

На звук імени Епископа Ортинського кричить дописуватель як біснєватий. Боїть ся він, щоб Епископ, як наслідник апостолів, як колись Христос не вигнав з него біса або бісів „подлой ложі і клевети“, бо як би перестав дописуватель брєхати, то поспеує би собі бизнес, бо і так бизнес з долєрами їде всім слабше, від коли Епископ прийшов. Тому кричить він разом з йому подібними, „страхом велиім одержим бїашє їзиди от нас!“

А друге, що доводить дописувателя до вибуху скаженої лютости, се слово „русько кат. Церков“ русько кат. обряд“ і за се винуватить Преосв. Ортинського. Ну! то сєли вже є яка вина (?), то хїба се не Епископа Ортинського, а Синоду львівського з 1891 р. і Папи римського, Льва XIII, що ухвали Синоду затвердив. А треба і то знати, що більшість членів, Синода (самі декані і інші члєни Синоду) були приверженці „твердорусской партії“ і їх то недрозинило, а противно, тую ухвалу радїсно і одноголєсно вєі прийняли. А чомуж назване Епископа через Дєлєгата Ап. „Епископом руського обряду“ або напись на катєдрі „Русько-кат.“ називає слїплєнєм руського народу? Ото Ви хочете, щоб слїпий даліше не видїв.

Ви і Вам подібні може-б волиї, щоб Епископ був мадярьско-католицьким а церков мадярьско-католицька? Чи не так? Але Вас мало таких рєнегатів, бо загал руського духовєньства і руського народу, що походить з Угор. то хоч ріжнить ся переконаннями, та однак суть твердими Русинами, а як такі власне повинні би тішити ся що їх

церков і віра єсть „руські“. Йно мадярони боять ся слова „руський“ гірше як ріжкати й сьвяченої води. А чому? Бо боять ся, щоби Кошут з всіми Мадярами на них не прогнївив ся.

В кінці ще одно. Дописуватель сьміє твердити, що майже всі галицькі сьвященники противлять ся Епископови Ортинському і делїкатно зовє їх разом з вірними „баранами“.

Дуже а дуже ошибає ся та ще й зраджує не знанє нашої, ну і своєї історії, хоть з фаху, як учитель повиннієть її знати. Руський нарід з сьвященством боров ся против Татар за віру і народність. Татарва щєзла з історії як держава; руський нарід з сьвященством боров ся за віру і мову против Ляхів, і Польщу розвалив; руський нарід з сьвященством боров ся, — боре і буде бороти в Австрії против Ляхів і Німців за свій язик і віру. Як мученики гнили і гниють по криміналах не йно хлопцї але і інтелїгенція і сьвященство! Їх під багнетами нераз гнали в кримінали! Ми лагідні „барани“ але за віру і народ ми „льви“! Не рєнегатам нам науки давати!

Але прозв Епископа не підємо, раз, що ми присягали, а руський народ присягнє не ламає, хїба тільки рєнегат, остатний падлюка, а друге тому, що ми любимо віру і народ. І Епископ любить його. Він наш брат! Він готов послїдну каплю крові вицїдити з себе за Русь і церков, він готов зараз разом з інтелїгентом і робітником стати в ряд, і щасливий, що терпить за Русь і віру. Його відступити значило-б відступити від Руси і католицької віри! Ні, не відступимо, бо ми і люди віруючі і руські патріоти, а показали се на ділі, бо і між народом і між сьвященниками тут в Америці є ті, що в Австрії за народ в криміналах, під жандармськими багнетами йшли. На підлоту нас ніхто не візьме!

Але візьмете нас на любов. Кричите про конгрєс-собор. Дай Боже, скличте ся, закличте і нас. Ми прийдемо. Я перший на колїнах молїти Вас буду: Лишім наші распрї. Лишіть кличі: Я з Угор, я з Галичини, Я Петров, я Павлов, я Аполлосов — а скажїм: Я Христов!

Братя! Усе любов прощає. Ми вже досить побавились лайкою, що аж стали посьміховиском вєіх народів. Час вже опам'ятати ся. Отже просимо о собор вєіх Вас, але без тайної, підлої гадки даліше розбивати наші сили, але що-б злучити єї сїди, щоб були: „єдино стадо, і єдинє пастирь“.

Іван Борейко.

Русько-Австрійський ТЛУМАЧ

з котрого можна дуже скоро навчитись англійської мови.

Сторін 256. Тверда оправа. Ціна 60 центів.

Замовляти у:

And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N. J.

Агентам даєть вищійший опуст.

„ДУШПАСТИР“

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна газета.

Виходить в Філядельфії кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для вєіх оголошеня гр. кат. канцєлярії Епископської. Не брак там і жартів весєлих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — вєі его хвалять. Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю вєєго лиш \$1.20.

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Sanora, Sask., Canada, Mart 29, 1909.

Вєсєсна Редакція Душпастира! — ...Признаю Вам щирю правду, що мїяка часопис так не єдовольла мене, як єя наша, дорога часопис „Душпастир“. Єя часопис то єсть так, якєи в дуже сильну поєсугу, легкий, манїстий доу... Нєгай засїєє благодать Божа над сїм початком так гарного і сьвятого дїла! — З поважанєм Олєкса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастира“ майже щодня. Тож вимовляєть „Душпастир“ чим-ськоше для себе і для Ваших сьвоєків і зьнакомих тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кожній руській хаті.

Гроші на „Душпастир“ треба посылати (найліпше почтовим монєй-ордером) на імя: Rev. J. Boyarchuk, 321 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Найліпша нагода, яка коли небудь була, предкладає ся тепер Русинам в Америці!

14-карат. золотий годинник, краснорити окладники (жєнський або мужський), з двома окладниками, високої вартости, американський оєредок, вишєвнєний дорогим камїнем, гварантований на 15 лїт, вартости 14 доларів.

14-каратовий золотий ланцушок, гварантований на 3 лїта.

14-каратовий золотий перєстєнь (з Вашим іменєм) гварантований на 3 лїта.

Цїна тих 3-х предметів вартості 18 дол. 25 цєт. а напїсєю на оєкладникї на кожнім годинникї „Памятка в Америці“ подібно як на Лїєнєстраї.

Прїшлїть нам 4 долари 74ц. за вєі три повисїєі предмета.

Накопїє вєі ті предмети не були такі, як тут описано, то вєєрнїть їх нам, а ми вєєрнемо Вам гроші. Сю нїякю цїну, яку даємо тепер, даємо тільки на першїй Ваш ордєр, щоби Ви ліпше познакомїли ся з нами. Прїшлїть нам 24 цєт. наперед (почтовими марками по 2 цєт.), а рєшту 4 дол. 50 цєт. заплатїте на експресовїм офісї, накопїє вєі річї припадуть Вам до вїдоба і коли переглєнєте їх. Ви можете дуже легко продати їх за три рази більшу цїну як Ви нам платїте. — За 6 годїя-нїєків, 6 ланцушків і 6 перєстєнів 25 дол., 1 дол. наперед, а рєшту 24 дол. С. О. D. на експресовїм офісї по оглїєнєню річєй.

Agents Wholesale Watch Co.,
190 West Broadway, Dep't 52, NEW YORK, N. Y.

Позір, Братя Русини! Я євробляю в найліпшого матеріалу за найнижшї ціни Братські шапки, Зідзнаки, Паси, Брєшкї, Фани, Хоружєвї, Унїформї, Печаткї вєякого рода так для братєї, як і для поблїзкої оєіб

Продїю майліпшї вїди в житїя Ієсуса Хриєта від Рокдєства аж до Вознесєнїя. Продїю також кнїякї до молєнї і сьвітєскї: руськї, польскї і словєнськї по дуже нїякшїм цїнах. — Єсьмь Русїном, а до того члєном Р. Н. Союєа. Проч. а чужїнам! Удаєїтьєсь лїш до сьвоєго! Їм хто знає, нїяк так пїше. За роботу гварантує. Моя адрєса така

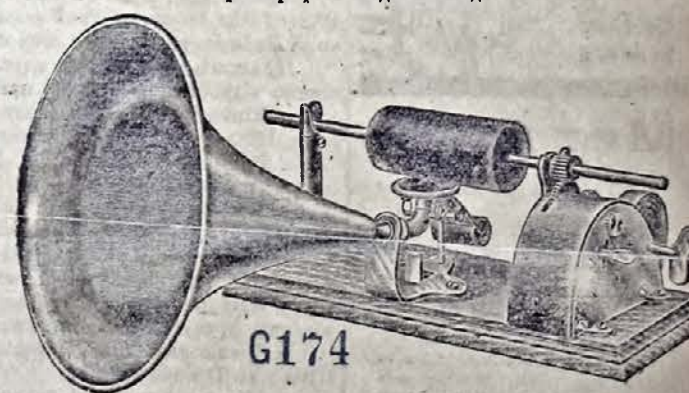
Stefan Kalakuka

215 Moran Court, Scranton, Pa.

Для уживаючих тютюну.

Поможіть нам розпространяти наш тютюн поміж Вашими зьнакомими, а дамо Вам отєй фонограф даром.

Се не є жадна лїялька, дурнїщєка, яку часто дають другї заведєнїя ако надгору, прєтївно, се є першїй клєєс говорюча машина фонограф в кожнім вєгладї.

В кожній час, коли бажаєте, можете мати бєсплатний конєрт в своїй хатї і се не конєрт одного інєструменту або одного голєсу, але конєрт бєзлїч орєстрєвої музїкї, сьвітїєв, які чуєтьєсь в старїм краю, одїєм словом — вєєю, що любїєте Заплатїть Вашого купця за „KING TALKING MACHINE“, а він Вам скажє, що она коштує 15.00 дол.

Ми хочємо Вашої помочї в розпространєнїю нашого доброго вїбору тютюну до цїгарєткї і фанї. Ми пїшлємо Вам кожного рода по троєх: Австрїйського, Босньанського, Герцєговїнського, Турецького і Росїйського вартостї 6.00 дол. Ви можете легчєнько розпродати єго між вашими зьнакомими, поваяє се найліпшїй тютюн в сьвітї.

Тютюн, до якого вєі звїкали в Європї і який вони люблять. По одержаню нашого тютюну запропонуєть його своїм зьнакомим, єєди внаїдєте єго за відповідїєв. Дайте їм наше імя і адрєсу і сєю дорогою пошлєте розпространяти нашу компанїю. За сїю помїч дамо Вам за даром наш „King Phonograph“. Се є правдоподібно тільки одна єспєсїбнїєть, яку коли можете мати, дїєтати першїй клєєс говорючу машину бєз одного цєнта.

За тютюн разомєм Вам 6.00 дол. Прїшлїть наперед 50 цєт. марками, а ми вїшлємо Вам до найблїзшого Вам експрєс офієсу тютюні і фонограф; а єєд-замїнїєтьє вєє, нїм заплатїте, а єєди внаїдєте вєє задовольєчє, заплатїть на експресї 5.00 дол., а тютюн і фонограф будє Ваш.

Гроші вєєртає ся бєдї котрому пєвдєвоєному кєстумєровє. — УВАГА: Ся оєфєрта будє тільки так довго, доки не заєдєрєталєтьєсь добє наш тютюн, заєдї того рїдїєсь ієєм на вїтатїєтїєсь а ордєрами, єєди хочєте мати наш „дєрємїєвїй“ фонограф“. Адрєса:

Europe Tobacco Co., 33 Leonard Str., Dep't 52, NEW YORK CITY.

Гомстеди!

ДАРОМ

Фарми

Гомстеди!

в старім Мексико

на границі Злуч. Держав.

Повітря каліфорнійське,

вода здорова, земля чорна,

управна, ірригована, жнива

два рази до року.

Ближніх інформацій уділяє:

The Mexican Government

Land Syndicate,

Box 194,

Del Rio, Tex.

577

ім 177

железничий

годинник

для музик

і жінок, накручує

ся без ключика,

позволяючи, в

гваранцію на 20

літ, подвійні ку-

верти красно вири-

вані. Ходить без-

усл-вно точно та

спеціально зробле-

ний для людей, котрі

роблять при же-

лєзничих, і гварантує

ся на 20 літ. Не-

звичайна пачода. —

Ми вишлемо сей

годинник на кожду

адресу за посліплато-

ю (С. О. D.) \$5.75 і

за аворотом пере-

сылки, в тим правом,

що кождий може

ного оглянути, і

если йому не подобає

ся — то тоді не

потребує платити

ані одного цента.

За такий годинник

у нашого купця

треба заплатити

35 дол. Дуже

гарний 14 кар.

золотом позволо-

чений ланцюшок

в дармовісом —

додає ся даром

до кождого годинника.

Excelsior Watch Co.,

1101 Athenaeum Building,

Chicago, Ill.

Русини Пітсбурга і околиці!

Чи Ви знаєте, що

German Savings

& Deposit Bank

на розі 14-ої і Carson ул.,

South Side,

Pittsburg, Pa.

є найбезпечнішим банком? Не

знаєте, то загляньте до справо-

здавня стейтових контролорів,

що узнали наш Банк за один з

найсолідніших і найпевніших

в Пенсильвенії. Маєток 5,000,-

000.00. Платимо 4 проц.

Шифкрати на всі лінії Висел-

ка грошей, справи нотаріальні,

війскові і т. и.

Й. Е. Рот, преде,

А. П. Міллер, касієр,

Ал. Бучак, ур. банку.

EMIL BACHMAN

BADGES, FLAGS,

BANNERS,

580 SOUTH CENTER AVE.

CHICAGO

Найбільша чесько-словенська

і християнська фірма

прапори, гизики, братські

відзнаки, шапки

та усі річи потрібні для братств в

Амерані

ЕМІЛЬ БАХМАН

580 So Centre Ave., Chicago, Ill.

Пишіть по наш великий, 60 сторін

чисельний каталог, в яким містять

ся також сотні похвальних листів

від всіх славянських братств в Аме-

риці. Пишіть до нас по словенськи

або по руськи — як хто уміє. Зна-

ємо по руськи чатати але відповіда-

ти будемо по словенськи. 50—

АРТИСТ РІЗБЯР

Евгеній Василенко

виконує усі роботи

входячі в обсяг церковної

штуни, як:

ІКОНОСТАСИ

ВІВТАРИ

ПРЕСТОЛИ

БАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотить і малює ікони.

Усі роботи виконує добросовісно.

EUGENY VASYLENKO

337 W Center St., Shenandoah, Pa.

Одинока вірцево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудняє добре вишолоений друкарський

персональ, посідає найновіші машини, як

томе різномодні гарні черенки і прикраси.

Виконує

всякі друкарські роботи

точно, гарно і по низьких цінах.

Віов. Родимці, як тоже Відділи і члени Р. Н. Союзу по-

винні з всякими друкарськими роботами удавати ся лише

до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

НА КОЛЯДУ!

Не терайте чудодій нагози! Листів короткий час,

щоб полудити наші славні екстракти, за допомогою котрих можна самому зготувити смачні лікери.

Ми приготували гарну несподіванку для наших Віов. Покупців. Наші Екстракти суть вели-

кою новістю, подаваною тільки нашою Компанією INTERCONTINENTAL EMULSION EXTRACTS.

Зготовлені лікери з наших Славних Екстрактів є вельми легкими річима. Щоби познако-

мити наших Ві. Покупців, що ми — єдині фабріканти тих Всесвітніх Славних Екстрак-

тів, а хочаби показати, що всі другі суть тільки наслідувачами, тому маємо честь усею на-

шому загальному, живучому в Злучених Державах предложити слідує:

Висілаємо всякому 2 пакки вище описаних славних посорттованих Екстрактів, з яких

дасть ся зробити найкращим способом 24 літрів хороших і смачних лікерів, різних смаком,

якістю і чистотою першим сортам імпортованих французьких лікерів.

Крім того даємо слідуєчі хороші а рівночасно і практичні дарунки: Елегантний вишній

отяг, складаючий ся з сурдуга, камізоля і штанів Гарантований годинник,

елегантну лісочку

лишень за

\$6.50

з слідуєчих Екстрактів:

БОРОВИЧНА

БЕНЕДИКТІННА

АБСИНТ

АЛІШ і т. д.

Замовляйте скоро через Money Order або реджістрованим листом разом з шістьма доля-

рами і п'ятдесятьма центами, а ми відворотню вишлемо Вам поштою 2 пакки екстрактів, одяг,

гарантований годинник і лісочку. — Пишіть до

INTERCONTINENTAL CO.,

1777 BROADWAY,

NEW YORK, N. Y.

Не в силаємо за посліплатою або так зовимо С. О. D.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!

До Мамроша! Всі до одного!

Чужих усіх поминайте,

Тільки свого підпирайте.

Мамрош Русин справедливий,

А в бізнесі все утигивий —

Хто-же хоче більше знати,

Прощу прийти й переконались.

Горівки найлучші має,

Бо злих зовсім не тримає.

І так віску, комовицю,

Для всіх добру славовицю

Арак, коняк, рум, паленка

І кмітківка солоденська;

Вина рівнож всі хороші

І то за дешеві гроші,

Пиво свіже і холодне —

Лучше бути вже не годне.

Є сигара, щоб курити

Лиш у него тра купити.

Тому Братя, памятайте,

Та до нього завертайте.

А ті, що з контрів приїжджають

Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,

110 Morris str.,

Jersey City, N. J.

Одинокий руский адвокат і нотар

на цілу Америку

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА

Консулярний комісар.

Помогає всі справи в Галичии

Процеса спадкові і ґрунтові. Відба-

рощі від довжиків. Справи війскові

Споряджує контракти, повномочія і

анші документи. Перепроваджує іста-

ляції і всі анші річотечні.

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес поштовий: JULIAN CZUPKA, LL. J.

2 P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

THE FIRST

NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50,000.00. Надвишка

і нерозділені зиски \$93,000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банко-

вий бізнес. Видає міжнародні

моні ордери, драфти і лере-

гроші до всіх частий світа, по-

значає гроші на реальність. Де-

позити сего банку подвоїлись

протягом послідних 5 літ і вино-

сять тепер около \$500,000.00.

Гроші пересилає через фір-

Knauth Nachod & Kuhne, New

York, N. Y.

Надзвичайна випродаж на сьнята через 30 днів.

Елегантська

Скринка

з тим всіма

кусникам

з гваранцією

що дійсно

вартує сі гро-

ші вишлео

по отри-

маню

\$5.00

тільки.

Пакунко до кождої особи містить

в собі: з подвійною Консервою позолочений

годинник.

Красний ланцюшок з новомодним дармо

висом.

Гарна шпилька до краватки з камінцем.

Перстень з діамантовим камінцем.

Пара шпінко різаних до маншетів з ка-

мінцями.

Ся спеціальна Випродаж лишень в цілі отолошення наших дорого-

цінностей по цілій Америці. Ми не при-ємо більше, як одно замовлене

від одної особи. Ніж літє 5 дол. в реджістрованим листі або поштовим

переквом, а одержите в жій небудє «тороні» або околиці Амеракі гарну

сервяку в вигарком, ланцюшком шпилькою, перстнем і шпінками,

без ніякого більше доплачуваня. Шліть Ваше замовлене до:

50

Frank's Jewelry Co.

48 West Broadway

Dep. 107, New York.

Зроблені зі сталі.

Металеві

ФУБАСИ І ЗАП'ЯТКИ

Для майперів, каменярів,

фа мерів і всіх, що роблять

при т жкій роботі.

Они сп'ляють ся Вам потрібно.

Можете їх купити ирив в чобота-

ми у Вашого продавця чоботів,

або кождий павець Вам може їх

ирипріпити. Они перетривають

чоботи. Они суть легши від шк-

ри. Пишіть по книжку, яка Вам

більше ровкаже.

UNITED SHOE MACHINERY CO.

BOSTON, MASS.

Павладом „СВОБОДИ“ вишляє

Папері листові

окрашені гарними вінетами і пор-

третами наших руских генів —

Продає друкарня „Свободи“ ц

ціні 50 нт. за 25 штук.

SVOBODA,

184 Hudson st., New York.

ДАРОМ

одна пачка славних ліків

„GALEN“

Чи Ви хорі? Ліки „GALEN“ видічили тисячі людей, вони ви-

лічать і Вас. Пощо платити великанські суми грошей за лічене, на-

коли Ви можете видічити себе самі.

Пришліть свою точну адресу, імя і прозвисько, а ми Вам ви-

шлемо відворотню поштою прібний лік „GALEN“ цілком даром.

1. Rumatina лічить ревматизм, невральію, пухлину і т. и. не-

дуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.

2. Percola лічить болізни жолудка і т. п. внутрішні недуги. Ці-

на 3 дол. Прібка даром.

3. Fortola — патентований лік для нервозних, ослаблених та

утративших полові сили. Ціна 5 дол. Прібка даром.

4. Sprangipola вилічує маларію, пропасницю, лихорадку, ма-

локровність, біль носа, очей і горла. Ціна 4 дол. Прібка даром.

5. Astmola лічить зі знаменитим успіхом всі грудні болізни, як:

чахотку, астму і хронічний кашель. Ціна 3 дол. Прібка даром.

6. Vigola видічить в короткім часі гемороїди і затроєне крові

Ціна 3.50. Прібка даром.

7. Немога знамените средство проти гемороїдів, викидів і т. п.

недуг. Ціна 3 дол. Прібка даром.

8. Merpota цілковито лічить сифіліс трипер і рани на тілі. Ці-

на 3 дол. Прібка даром.

9. Pelocresce являє ся хорошим ліком проти випадання волося

і болю голови. Ціна 3 дол. Прібка даром.

10. Profilasta в короткім часі вилічує жіночі недуги, як неплод-

ність, нерегулярні періоди, білі уплави і т. п. Ціна 3 дол. Прібка

даром. Адрес:

GALEN CHEMICAL CO.,

227 West 74th Street,

NEW YORK CITY.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде

братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі

книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місєчних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство засатил 5

доларів до каси „Союза“.

ВИРОБИ БРАЦКІ

пашлі, шапки, відзнаки,

хоругви, уніформи.

Цінни і провєк висілає

даром.

Можете писати до нас по руськи,

словенськи або польськи.

R. H. MORGAN

13 N. MAIN ST.

SHENANDOAH, PA.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,

Scranton, Pa.

Можна сго бачити в офісі:

від 8-ої до 10-ої год. рано,

від 2-ої до 4-ої поп.,

від 7-ої до 10-ої вечер.

Old one 1259—B.

Оден з найбільших

броварів в Америці.

Варить пиво на

краєвий спосіб.

без всяких примі-

шок.

Хто лиш раз

покоштує сего пи-

ва, то иншого вже

не буде пити.

Голова від него

ніколи не болить,

бо єсть здорове і

поживне.

Не треба его зреш-

тою хвалити, бо

добре само за себе

говорить.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:

General Office 2333, Night Call 4854.